



# NATURVÅRDSVERKET

Genusperspektiv på allmänhetens  
kunskaper och attityder till  
klimatförändringen  
(tidigare växthuseffekten)

Rapport

P1075

Oktober 2009

# INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING .....	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Syfte .....	3
1.3 Metod och genomförande .....	3
2. RESULTATREDOVISNING .....	5
2.1 Inledning .....	5
2.2 Klimatfrågans betydelse .....	5
2.3 Orsaker och konsekvenser .....	6
2.3.1 Orsaker till klimatförändringen.....	6
2.3.2 Kommer vi i Sverige att påverkas?.....	8
2.3.3 Troliga klimatförändringar inom de närmaste tio åren .....	9
2.3.4 Olika grupper bidrag till klimatförändringen (den ökade växthuseffekten).....	13
2.4 Att bromsa klimatförändringen, möjligheter och åtgärder .....	17
2.4.1 Att bromsa klimatförändringen.....	17
2.4.2 Acceptans för åtgärder som man själv kan tänka sig.....	20
2.5 Opinionsförmedlare .....	24
2.6 Företagens ansvar .....	25
2.7 Konsumtionsbeteende .....	30
3. SAMMANFATTNING .....	38

# 1. INLEDNING

## 1.1 Bakgrund

Naturvårdsverket har sedan 2002 givit ARS Research AB (ARS) uppdraget att följa svenska folkets attityder och kunskaper i klimatfrågan. 2007 såg Naturvårdsverket ett behov av att få en sammanställd jämförelse mellan hur män och kvinnor ser på klimatfrågan i olika avseenden. ARS har sedan 2007, i enlighet med Naturvårdsverkets beställning, levererat en årlig rapport som redovisar könsrelaterade variationer vad gäller kunskaper och attityder gällande klimatförändringen.

Föreliggande studie är således den tredje rapporten i följd med ett genusfokus. Rapporten utgår från resultatet vid 2009 års grundmätning<sup>1</sup>, och kompletteras med ett antal omnibusfrågor av mer dagsaktuell karaktär<sup>2</sup>. I rapporten kommer män och kvinnors svar över relevanta frågeområden att särredovisas och jämföras över tid.

## 1.2 Syfte

Sammanställningen syftar till att redovisa skillnader mellan hur män och kvinnor ser på klimatförändringen, samt hur deras åsikter har förändrats över tid.

## 1.3 Metod och genomförande

Undersökningarna är genomförda som kvantitativa urvalsundersökningar. Datainsamlingen är genomförd med hjälp av telefonintervjuer. Grundmätningen (rapport 1) är genomförd som en individuell, ad hoc-undersökning och de kompletterande frågorna är ställda inom en omnibus.

<sup>1</sup> Allmänhetens kunskaper och attityder till klimatförändringen 2009

<sup>2</sup> Omnibusfrågorna redovisas för övrigt i rapport 2 (Allmänhetens syn på företagens klimatarbete) och rapport 3 (Allmänhetens attityder och konsumtionsbeteenden kopplat till klimatförändringen).



Omnibusfrågorna började ställas 2005 och en del frågor har tillkommit medan andra har exkluderats.

ARS Research vill göra läsaren uppmärksam på att procentsatserna i diagram och tabeller kan summera till någon procent över eller under 100 procent. Detta förklaras av att procenttalen är avrundade till närmaste hela procenttal.

Intervjuerna inom grundmätningen (rapport 1) genomfördes under perioden 7 - 21 september 2009. Insamling för rapport 2 skedde 14-17 september och för rapport 3 den 21-24 september.

Vad gäller könsrelaterade analyser över tid kommer tidsintervallet att variera mellan de olika frågeställningarna, dels på grund av tillgänglig data, dels för att kunna redovisa resultatet på ett tydligt och överskådligt sätt.

## 2. RESULTATREDOVISNING

### 2.1 Inledning

Undersökningen baseras på sammanlagt 1 001 genomförda intervjuer, varav 506 med män och 495 med kvinnor<sup>3</sup>. Respektive kön finns även statistiskt uppdelade i olika ålderskategorier, för att se om skillnader i svar finns mellan olika ålderskategorier bland kvinnor och män. Antalet intervjuer i de olika ålderskategorierna är följande:

Män					Kvinnor				
Totalt	29 år	30-44 år	45-59 år	60 år +	Totalt	29 år	30-44 år	45-59 år	60 år +
506	39	125	156	186	493	36	127	163	167

ARS vill göra läsaren uppmärksam på att ett lågt antal svarande för vissa åldersgrupper kan påverka resultatet på så sätt att procenttalen blir relativt sett mycket stora per enskild svarande individ. Detta gäller särskilt antalet intervjuade i åldersgruppen upp till 29 år som är relativt lågt, vilket kan snedvrída resultatet.

### 2.2 Klimatfrågans betydelse

Inledningsvis undersöks skillnaden mellan svenska män och kvinnor vad gäller deras uppfattning hur viktigt det är att vidta åtgärder för att göra något åt klimatförändringen.

*”Hur viktigt är det att vi försöker göra någonting åt klimatförändringen?”*

(Fråga 1, rapport 1)

Årets undersökning visar att Kvinnor (98 procent) i större utsträckning än Män (93 procent) tycker att det är viktigt att något görs för att bromsa den negativa utvecklingen. Vidare framhåller 7 procent av Männerna att det inte är särskilt eller inte alls viktigt.

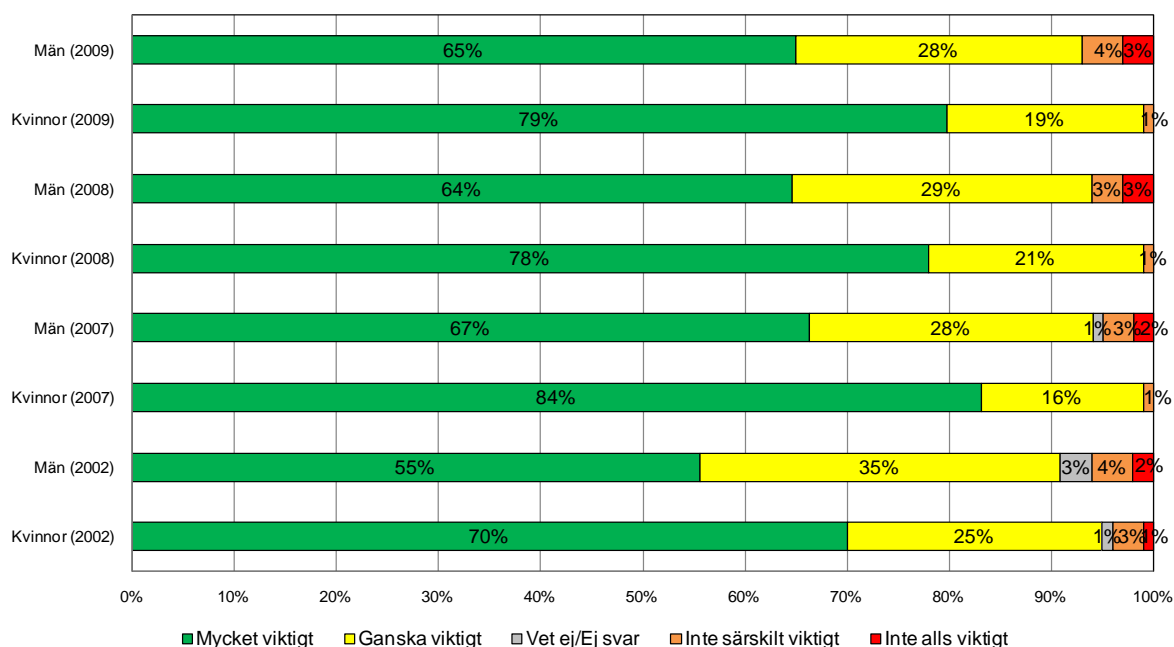
<sup>3</sup> Obs att redovisningen endast gäller för huvudmätningen (rapport 1). För teknisk redovisning av rapport 2 och 3 se respektive rapport.

Andelen Män, 60 år och äldre (93 procent) utmärker sig genom att en signifikant låg andel svarar viktigt (Mycket och Ganska viktigt). Kvinnor i åldrarna 30-44 år (82 procent), 45-59 år (79 procent) och 60 år och äldre (81 procent) avviker positivt med signifikant höga andelar som ger svaret Mycket viktigt.

Över tid går det att observera att Kvinnor i högre grad anser att det är viktigt att vidta åtgärder. Detta blir särskilt tydligt med den ökande andelen Kvinnor som ger svaret Mycket viktigt – från 70 procent 2002 till 79 procent 2009. Även Männerna uppvisar en liknande trend – från 55 procent 2002 till 65 procent 2009.

### Hur viktigt är det att vi försöker göra något åt klimatförändringen (växthuseffekten)?

Bas: Samtliga (rapport 1)



## 2.3 Orsaker och konsekvenser

### 2.3.1 Orsaker till klimatförändringen

De som hört talas om klimatförändringen (växthuseffekten), i stort sett samtliga intervjuade, ombads besvara nedanstående fråga om orsaker bakom förändringen.

*”Vad tror Du klimatförändringen (ökad växthuseffekt) beror på?”*

(Fråga 4, rapport 1)



Nedanstående svar har angivits helt spontant utan hjälp eller bistånd från intervjuaren.

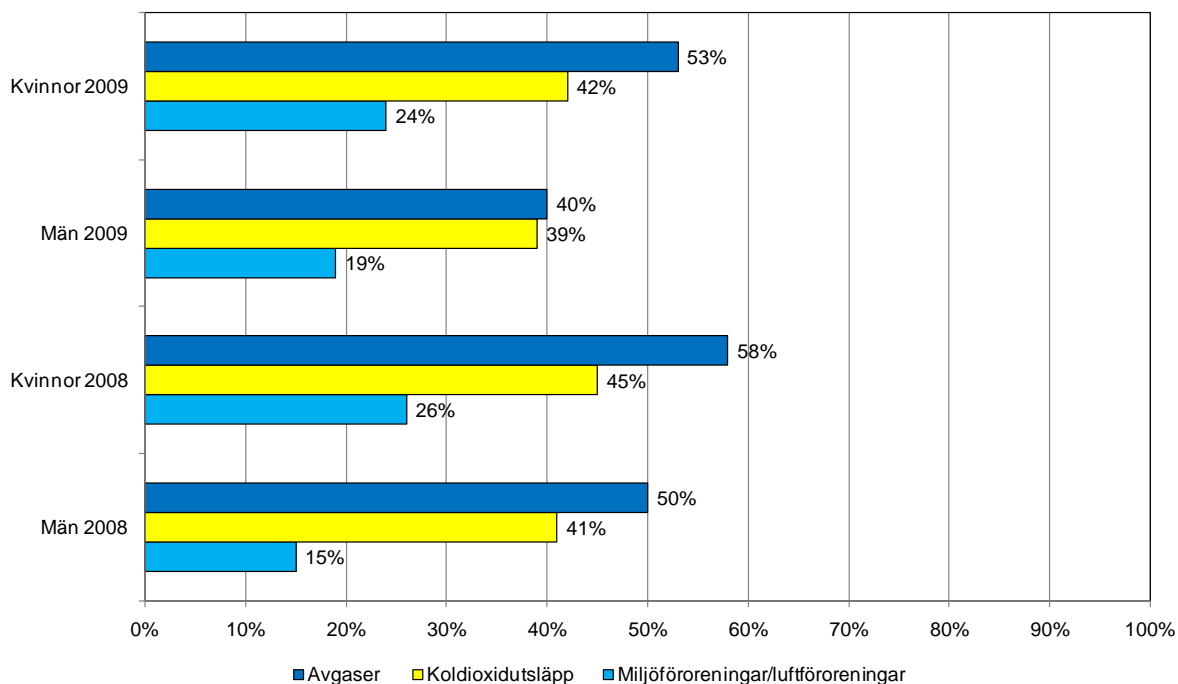
Kvinnor ger genomgående fler instämmande svar än Män vid 2009 års undersökning, 2,1 mot 1,8, svar per person. Något fler än hälften (53 procent) av Kvinnorna svarar att klimatförändringen beror på olika sorters Avgaser, 42 procent menar att orsaken ligger i Koldioxidutsläpp och en fjärdedel (24 procent) av Kvinnorna svarar att problematiken beror på Miljö- och luftföroreningar. Svarsandelarna för Män 2009 är 40 procent som svarar Avgaser, 39 procent framhåller Koldioxidutsläpp och 19 procent betonar Miljö- och luftföroreningars roll.

Kvinnor 60 år och äldre (54 procent) ger i signifikant hög grad svaret Avgaser. Män 60 år och äldre (36 procent) avviker negativt i detta sammanhang och tror inte att Avgaser är avgörande (genomsnittet är 46 procent). Kvinnor 60 år och äldre (22 procent) avviker också positivt även vid svarsalternativet Flygetsutsläpp. Vidare svarar 17 procent av Männerna mellan 45-59 år att Industrin med tillhörande utsläpp är en viktig orsak. Kvinnor i samma ålder (45-59 år) avviker positivt med en andel på 28 procent som svarar Miljöföroreningar/Luftföroreningar. Män som är 60 år och äldre svarar därtill i signifikant hög grad Solstrålning/starkare sol (11 procent) och Issmältning/normal utveckling (17 procent).

Vid jämförelse med resultatet från 2008 kan det konstateras att Kvinnornas instämmandegrad har minskat på samtliga områden. Vad gäller Männerna går det att observera att fler Män vid årets undersökning tror att Miljö- och luftföroreningar (från 15 procent 2008 till 19 procent 2009) påverkar klimatet. I övrigt backar även Männerna i andel.

### Vad tror Du klimatförändringen beror på? (2008-2009)

Bas: Hört talas om klimatförändringen (rapport 1)



### 2.3.2 Kommer vi i Sverige att påverkas?

I detta delkapitel redogörs för om svenska män och kvinnor tror att Sverige kommer att beröras. De som tror att Sverige kommer att påverkas av klimatförändringen (växthuseffekten) får också en följdfråga angående när de tror att Sverige kommer att drabbas.

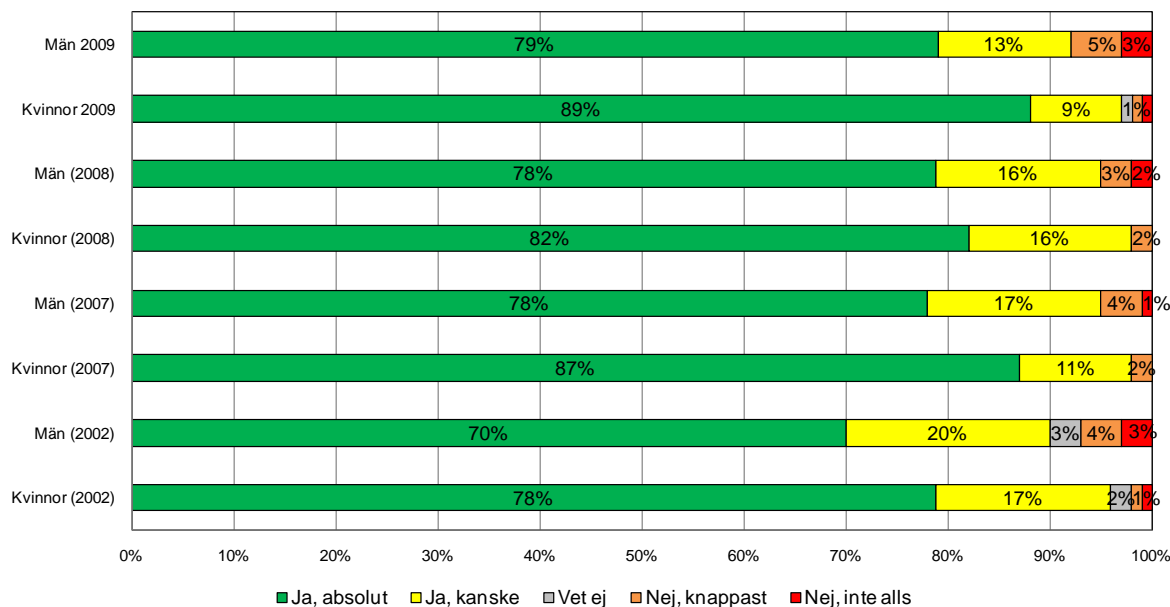
*”Tror Du att klimatförändringen (ökad växthuseffekt) är något som nu eller i framtiden påverkar oss som bor i Sverige?”*

(Fråga 5, rapport 1)

Årets undersökning visar att Kvinnor (98 procent) i större utsträckning än Män (92 procent) tror att klimatförändringen kommer att påverka Sverige. Detta svarmönster ligger väl i linje med tidigare års undersökningar där kvinnor sedan nollmätningen 2002 i högre grad har framhållit att Sverige kommer att påverkas. Andelen Män som svarar Ja, absolut har ökat från 70 procent 2002 till 79 procent 2009. Kvinnor visar en liknande utveckling från 78 procent 2002 till 89 procent 2009. Sett till ålder utmärker sig Män upp till 29 år (87 procent) och Män 60 år och äldre (90 procent) genom att i låg grad svara att de tror att klimatförändringen kommer att påverka Sverige i framtiden (genomsnittet är 95 procent).

## Tror Du att klimatförändringen (växthuseffekten) är något som nu eller i framtiden påverkar oss som bor i Sverige (2007-2009)

Bas: Hört talas om klimatförändringen (rapport 1)



### 2.3.3 Troliga klimatförändringar inom de närmaste tio åren

De som framhåller att de har hört talas om klimatförändringen (växthuseffekten), i stort sett samtliga (998 av 1001), delges även ett antal påståenden om tänkbara klimatförändringar.

*”Jag kommer nu att läsa upp ett antal förändringar i vårt klimat som en del menar kan komma att inträffa på grund av klimatförändringen (ökad växthuseffekt). Hur troligt är det, tror Du, att vi i Sverige kommer att märka av var och en av dessa under de närmaste 10 åren?”*

*Kommer vi under de närmaste 10 åren att **märka av**... LÄS UPP a – f.*

- Varmare somrar och vintrar?*
- Kallare somrar och vintrar?*
- Mer nederbörd?*
- Mindre nederbörd?*
- Att havsytan stiger?*
- Att det är vanligare med översvämningar och stormar?*

(Fråga 7, rapport 1)



Nedan presenteras de områden som uppvisar signifikanta skillnader mellan Män och Kvinnor under 2009 års undersökning, samt jämförelser med 2008 års resultat. För att göra redovisningen av denna fråga mer överskådlig kommer de olika delfrågorna att presenteras separat.

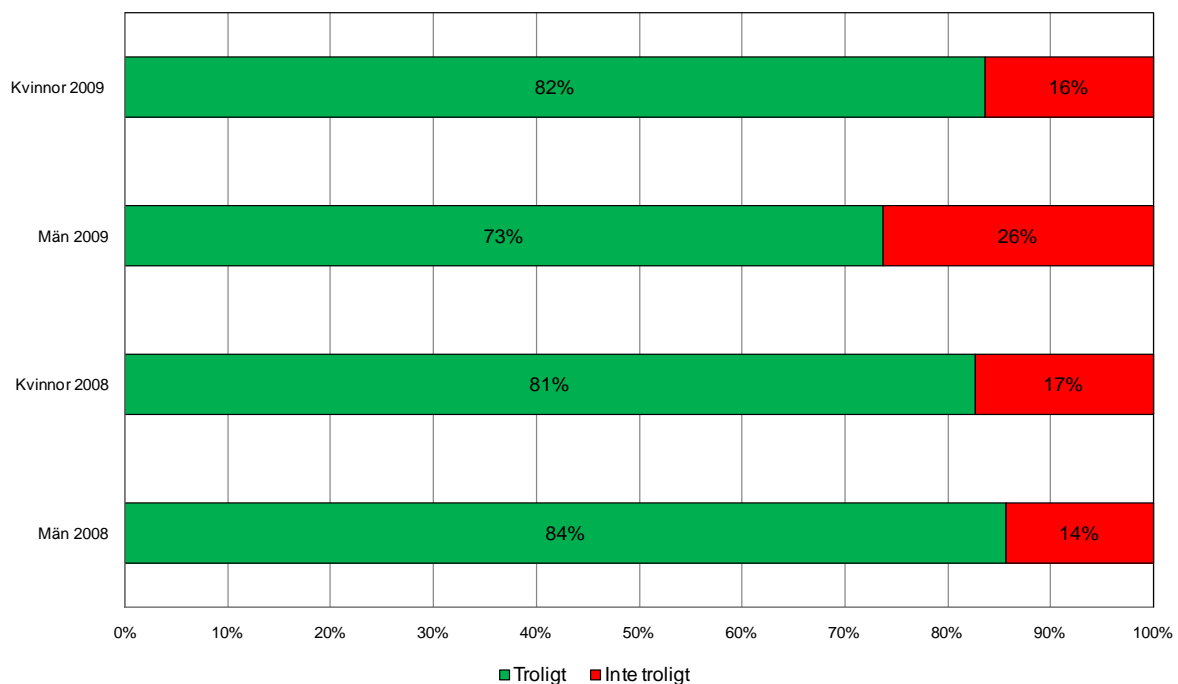
Den första delfrågan behandlar om det är troligt att klimatförändringen medför en utveckling som kommer att resultera i **Varmare somrar och vintrar**.

2009 svarar 82 procent av Kvinnorna och 73 procent av Männerna att det är Troligt med Varmare somrar och vintrar. I relation till resultatet 2008 är det framförallt en mindre minskning i andel Män som svarar Troligt som avviker – från 84 procent 2008 till 73 procent 2009.

Sett till ålder avviker Kvinnor mellan 45-59 år (86 procent) som i hög grad svarar att det är Troligt, vid årets undersökning.

### Varmare somrar och vintrar 2008-2009

Bas: Hört talas om klimatförändringen (rapport 1)



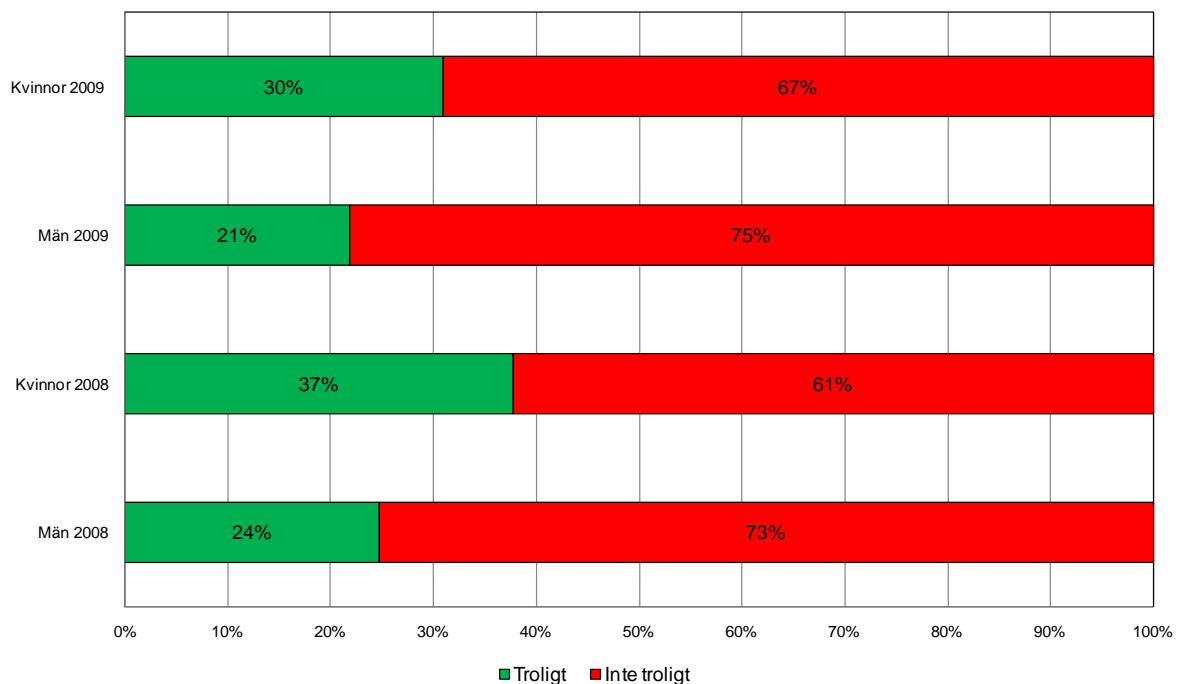
Den andra delfrågan behandlar om det är troligt att klimatförändringen medför en utveckling som kommer att resultera i **Kallare somrar och vintrar**.

Tre av fyra (75 procent) Män framhåller 2009 att det Inte är troligt med Kallare somrar och vintrar, vilket kan jämföras med två tredjedelar (67 procent) för Kvinnor. Sett över tiden så är det framförallt Kvinnornas svarsmönster som ändrats sedan 2008. Andelen som svarar Inte troligt har ökat från 61 procent 2008 till 67 procent 2009.

Både Kvinnor (47) och Män (39 procent) upp till 29 år svarar i hög grad att det är Troligt att Sverige kommer att få Kallare somrar och vintrar. En motsatt ståndpunkt redovisas av Män 60 år och äldre (18 procent) som i låg grad tror att detta är troligt (genomsnittet är 26 procent).

### Kallare somrar och vintrar 2008-2009

Bas: Hört talas om klimatförändringen (rapport 1)

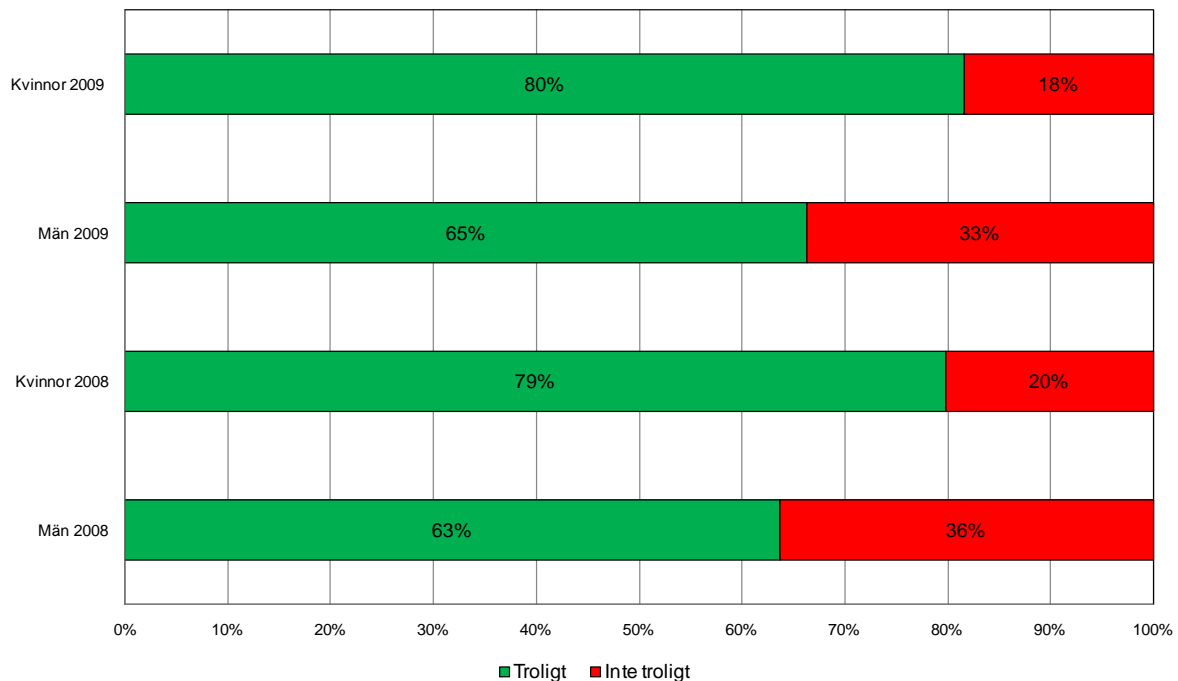


Den femte delfrågan behandlar om det är troligt att klimatförändringen medför en utveckling som kommer att resultera i **Att havsytan stiger**.

Kvinnor (80 procent) framhåller i större utsträckning än Män (65 procent) att det är Troligt Att havsytan stiger. Detta svarsmönster stämmer väl in på resultatet från 2008.

Män (50 procent) upp till 29 år svarar i låg grad att det är Troligt Att havsytan stiger i framtiden. Kvinnor mellan 45-59 år (80 procent) och 60 år och äldre (81 procent) avviker istället positivt och tror i stor utsträckning att vattennivån i haven kommer att stiga.

### Att havsytan stiger 2008-2009 Bas: Hört talas om klimatförändringen (rapport 1)



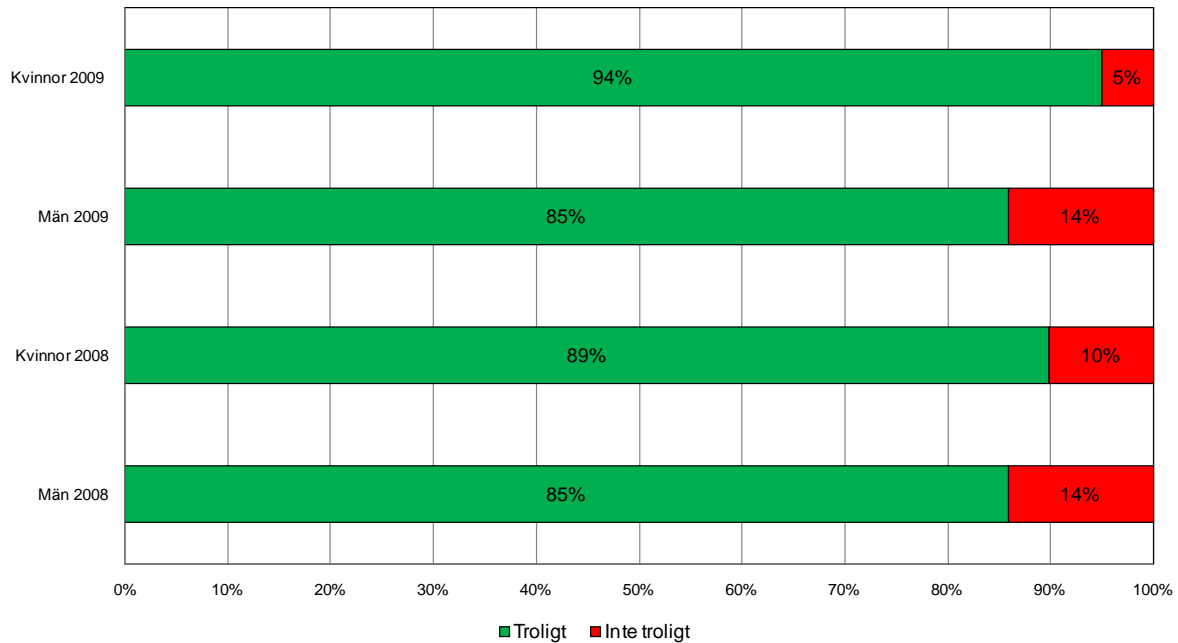
Den sista delfrågan behandlar om det är troligt att klimatförändringen medför en utveckling som kommer att resultera i **Att det är vanligare med översvämningar och stormar.**

Hela 94 procent av Kvinnorna och 85 procent av Männerna svarar att det är Troligt Att det är vanligare med översvämningar och stormar.

Män upp till 29 år (74 procent) och Män 60 år och äldre (83 procent) svarar i låg grad att de tror att det är troligt att det kommer att bli vanligare med översvämningar och stormar. Kvinnor mellan 45-59 år (96 procent) avviker positivt och svarar i hög grad att frekvensen av översvämningar och stormar troligen kommer att öka.

## Att det är vanligare med översvämningar och stormar 2008-2009

Bas: Hört talas om klimatförändringen (rapport 1)



### 2.3.4 Olika grupperns bidrag till klimatförändringen (den ökade växthuseffekten)

I detta delkapitel presenteras könsrelaterade skillnader mellan hur olika samhällsgrupper bidrar till klimatförändringen (att öka växthuseffekten).

*”Hur mycket bidrar följande grupper i samhället för att öka klimatförändringen (växthuseffekten)?”*

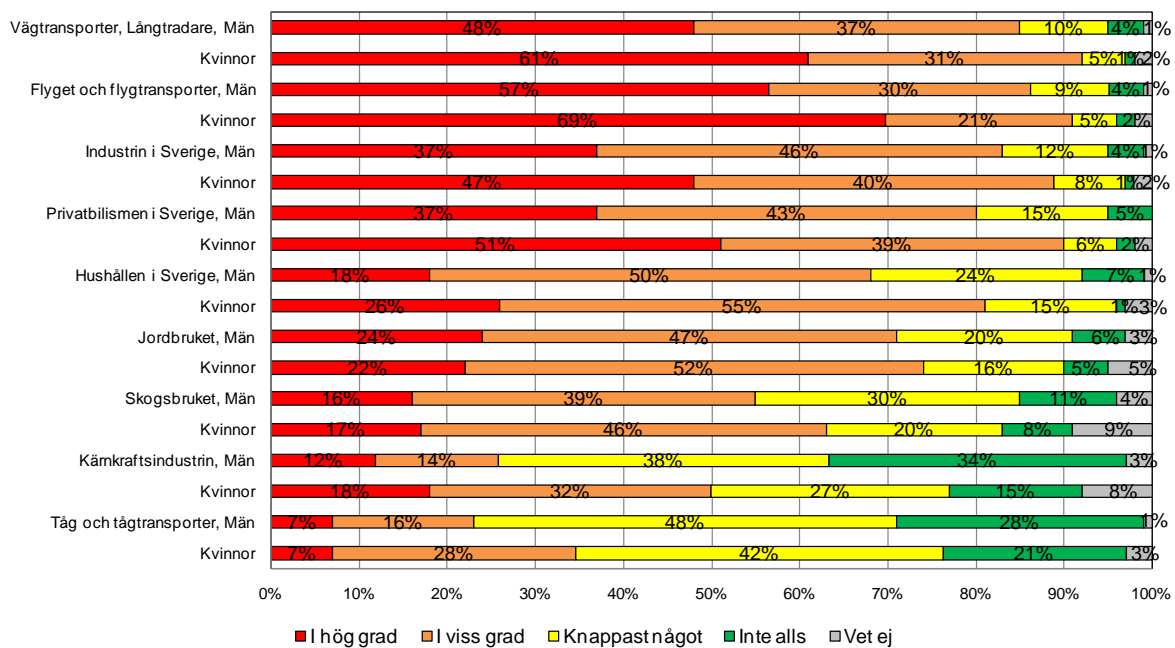
- a) *Hushållen i Sverige?*
- b) *Industrin i Sverige?*
- c) *Privatbilismen i Sverige?*
- d) *Vägtransporter dvs. långtradare?*
- e) *Flyget och flygtransporter?*
- f) *Kärnkraftsindustrin?*
- g) *Jordbruket?*
- h) *Skogsbruket?*
- i) *Tåg och tågtransporter?”*

(Fråga 8, rapport 1)

Nedan presenteras de områden som uppvisar signifikanta skillnader mellan Män och Kvinnor under 2009 års undersökning. För att göra redovisningen av denna fråga mer överskådlig kommer de olika delfrågorna att presenteras separat. Nedanstående diagram redovisar resultatet för de två senaste mätningarna. Det första diagrammet visar 2009 års resultat och det andra redovisar resultatet för 2008.

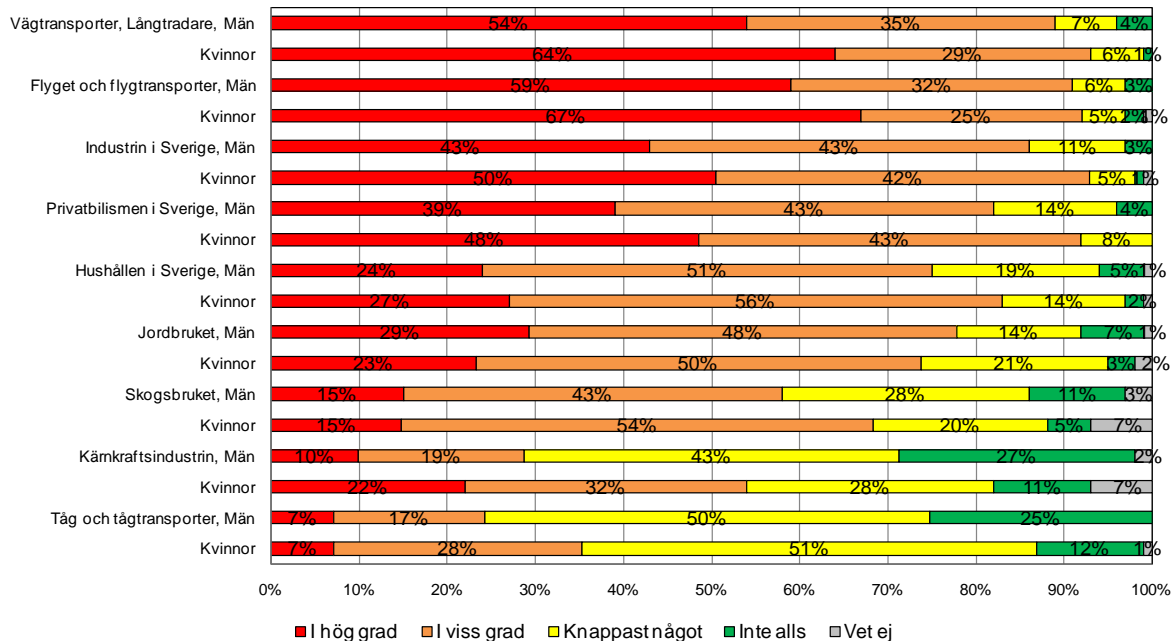
### I vilken grad bidrar följande grupper i samhället för att öka klimatförändringen (växthuseffekten)?

Bas: Hört talas om klimatförändringen (rapport 1, 2009)



## I vilken grad bidrar följande grupper i samhället för att öka klimatförändringen (växthuseffekten)?

Bas: Hört talas om klimatförändringen (rapport 1, 2008)



Redovisningen sker i fallande ordning med början av det område som har högst instämmandegrad.

### ➤ Vägtransporter

Fler Kvinnor (92 procent) än Män (85 procent) svarar att Vägtransporter bidrar till att öka klimatförändringen. Vid jämförelser över tid har inga större förändringar registrerats.

### ➤ Flyg och flygtransporter

87 procent av Männerna svarar att Flyg och flygtransporter bidrar till den negativa klimatutvecklingen och 12 procent menar att så inte är fallet. Sett till Kvinnor svarar 90 procent att detta område bidrar till att öka klimatförändringen och 7 procent tror att så inte är fallet.

Analys över tid visar inga större förändringar.



### ➤ **Industrin i Sverige**

83 procent av Männerna och 87 procent av Kvinnorna svarar att de tror att Industrin i Sverige bidrar till att öka klimatförändringen. Andelen som inte tror att industrin bidrar är 16 procent för Män och 9 procent för Kvinnor.

Andelen Män som svarar I hög grad har dock minskat från 43 procent 2008 till 37 procent 2009. Vidare har andelen Kvinnor som ger svaret Knappast något ökat från fem procent till 8 procent under samma period.

### ➤ **Privatbilismen i Sverige**

Betydligt fler Kvinnor (90 procent) än Män (80 procent) framhåller att Privatbilismen bidrar till klimatproblematiken. 2009 år undersökning innebär inga större förändringar sedan mätningen 2008. Andelen Kvinnor som svarar I viss grad har dock minskat från 43 till 39 procent mellan 2008 och 2009.

### ➤ **Hushållen i Sverige**

81 procent av Kvinnorna och 68 procent av männen svarar att Hushållen i Sverige bidrar till den aktuella problematiken. 2008 svarade en fjärdedel (24 procent) av Männerna I hög grad och 2009 ger 18 procent av Männerna detta svar. Männerna svarar istället Knappast något i större utsträckning – från 19 till 24 procent.

### ➤ **Jordbruket**

71 procent av Männerna anser att Jordbruket bidrar till utvecklingen och 26 procent anser att så inte är fallet. Bland Kvinnorna svarar 74 procent att det bidrar och 21 procent att det bidrar ringa eller inte alls.

Sedan 2008 har andelen Män som svarar I hög grad minskat från 29 procent till 24 procent. Männerna svarar 2009 istället i större utsträckning Knappast något – från 14 till 20 procent. Andelen Kvinnor som ger svaret Knappast något har minskat sedan 2008 från 21 till 16 procent.

### ➤ **Skogsbruket**

Drygt hälften (55 procent) av Männerna och 63 procent av Kvinnorna menar att Skogsbruket bidrar till att förändra klimatet. Sett över tid är det framförallt andelen som svarar I viss grad

som minskat för båda könen – från 43 procent till 39 procent för Män och 54 procent till 46 procent för Kvinnor.

#### ➤ **Kärnkraftindustrin**

En andel på 72 procent av Männerna svarar att Kärnkraftsindustrin bidra ringa eller inte alls till klimatförändringen medan hela 26 procent framhåller motsatsen. 50 procent av Kvinnorna tror att Kärnkraftsindustrin bidrar och 42 procent framhåller ett motsatt svar.

Sett över tid kan det konstateras att andelen Män som svarar I viss grad har minskat från 19 till 14 procent mellan 2008 och 2009. 2008 svarade 43 procent av Männerna Knappast något vilket 38 procent gör 2009. Vidare svarade 27 procent Inte alls 2008 och vid årets mätning har denna andel av Männerna ökat till 34 procent. Vad gäller Kvinnorna har andelen som svarar I hög grad minskat från 22 till 18 procent och andelen som svarar Inte alls har ökat från 11 till 15 procent.

#### ➤ **Tåg och tågtransporter**

76 procent av Männerna och 63 procent av Kvinnorna svarar att Tåg och tågtransporter Bidrar ringa eller Inte alls till att öka klimatförändringen. Sedan 2008 är det framförallt Kvinnornas svarsmönster som förändrats. 2008 svarade 51 procent Knappast något och 2009 är det 42 procent som ger detta svar. Andelen som svarar Inte alls har istället ökat från 12 till 21 procent.

## 2.4 Att bromsa klimatförändringen, möjligheter och åtgärder

### 2.4.1 Att bromsa klimatförändringen

I detta delkapitel behandlas två frågor. Den första frågan är formulerad för att undersöka om den svenska allmänheten tror att vi i Sverige kan göra något för att minska och förhindra den negativa utvecklingen.

*”Tror Du att vi i Sverige kan göra något för att bromsa klimatförändringen?”*

(Fråga 9, rapport 1)

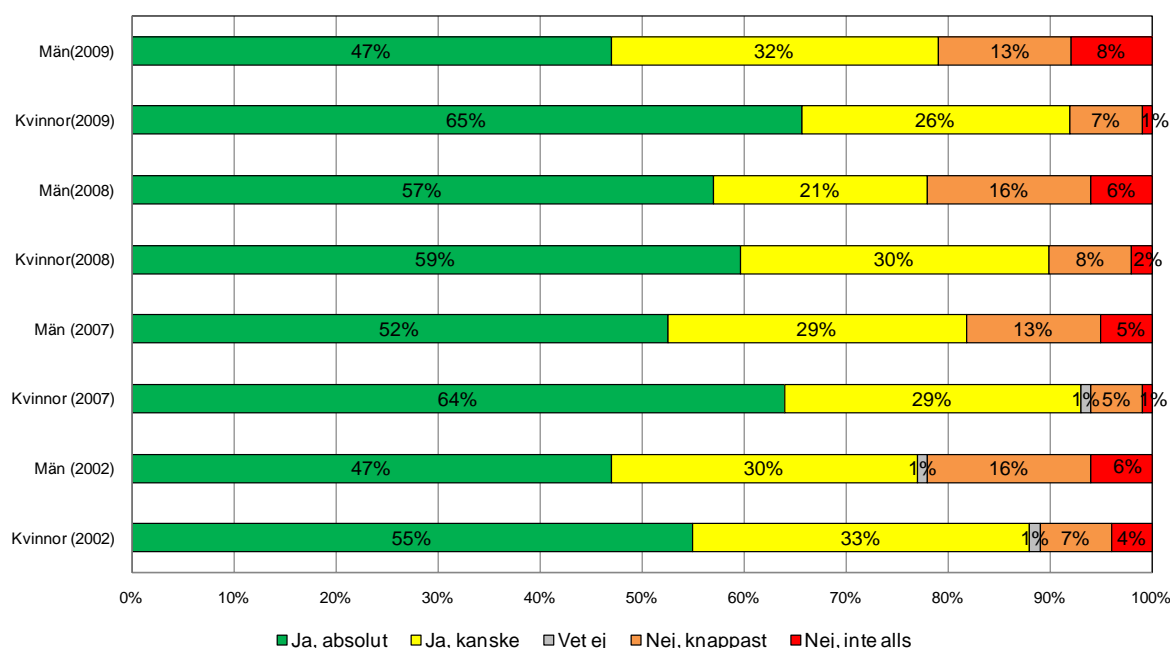
Undersökningen 2009 visar att Kvinnor (91 procent) i större utsträckning än Män (79 procent) tror att de kan bromsa klimatförändringen. Det är framförallt svarsalternativet Ja, absolut som ger signifikant avvikande svar – 47 procent av Männerna och 65 procent av Kvinnorna. Vidare svarar 21 procent av Männerna att de inte tror att Sverige kan göra något för att bromsa utvecklingen vilket kan göras gällande för 8 procent av Kvinnorna.

Män mellan 45-59 år (79 procent) och 60 år och äldre (75 procent) svarar Ja i lägre grad än övriga, medan Kvinnor mellan 30-44 år (94 procent), mellan 45-59 år (91 procent) och 60 år och äldre (91 procent) i hög grad ger detta svar.

Analys över tid visar ett liknande svarsmönster för båda könen, men andelen som svarar Ja varierar – Kvinnorna har en andel över 90 procent och Männerna en andel på nära 80 procent. Vid jämförelser med föregående år redovisar Männerna en minskning i andel som svarar Ja, absolut – från 57 till 47 procent. Kvinnor har istället ökat sin andel som svarar Ja, absolut – från 59 till 65 procent.

### Tror Du att vi i Sverige kan göra något för att bromsa klimatförändringen(växthuseffekten)?

Bas: Hört talas om klimatförändringen (rapport 1)





Följande fråga behandlar om svenskarna anser att de själva kan göra något för att bidra till att bromsas utvecklingen med klimatförändringen.

*”Bedömer Du att **Du själv** kan göra något för att bromsa klimatförändringen och förändringar på det svenska klimatet?”*

(Fråga 10, rapport 1)

Fler Kvinnor (85 procent) än Män (71 procent) gör bedömningen att de kan göra något för att bromsa klimatförändringen. Andelen som ger svarsalternativet Ja, absolut är signifikant avvikande för båda könen – negativt för Männen (44 procent) och positivt för Kvinnorna (57 procent). Därtill framhåller 29 procent av Männen att de inte tror sig kunna bidra till att bromsa utvecklingen. Detsamma gäller endast för 14 procent av Kvinnorna.

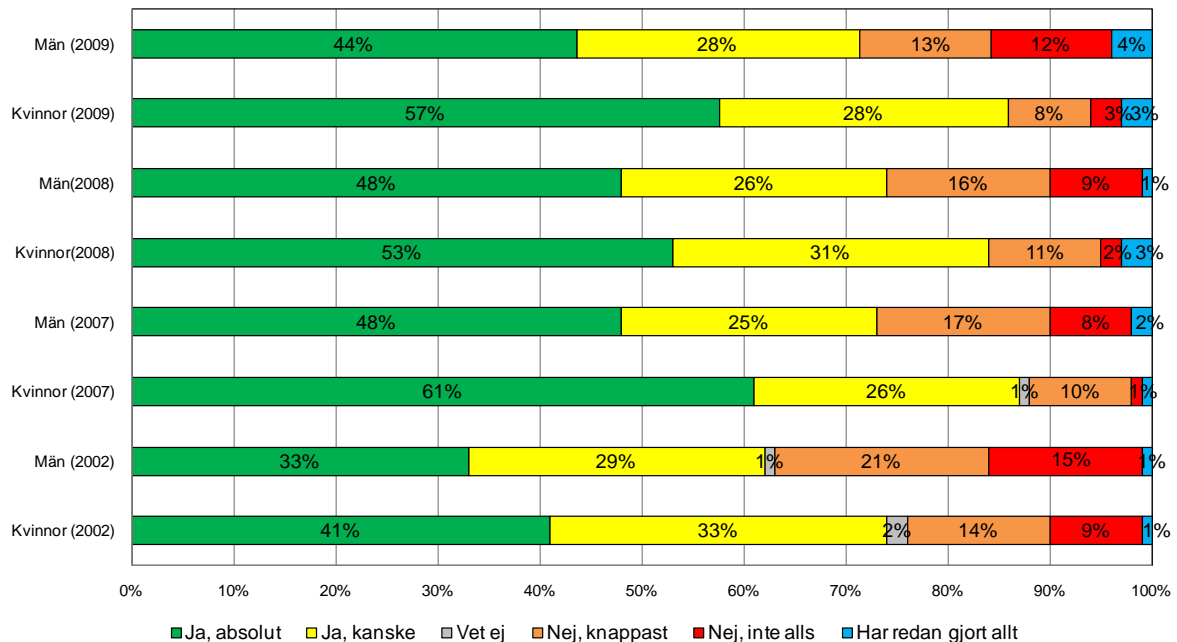
Män 60 år och äldre (62 procent) svarar i signifikant låg grad att de själva kan bidra till att bromsa klimatförändringen (genomsnittet är 78 procent). Kvinnor mellan 30-44 år (89 procent) och 45-59 år (90 procent) svarar istället i hög grad att de kan bidra till att bromsa utvecklingen.

Resultatet 2009 visar att männens svarsmönster stämmer väl in på föregående års resultat. Andelen Män som svarar Har redan gjort allt har ökat från en till fyra procent. Något färre svarar dock Ja, absolut i vid årets mätning – från 48 till 44 procent 2009. Sett till Kvinnornas resultat kan det konstateras att andelen som avlägger svaret Ja, absolut har ökat från 53 procent 2008 till 57 procent 2009. 2007 var andelen Kvinnor som gav detta svar dock hela 61 procent.

Sedan nollmätningen (2002) har andelen som svarar Ja ökat både för Kvinnor (från 74 procent 2002 till 85 procent 2009) och Män (från 62 procent 2002 till 72 procent 2009).

## Tror Du att Du själv kan göra något för att bromsa klimatförändringen (växthuseffekten)?

Bas: Hört talas om klimatförändringen (rapport 1)



### 2.4.2 Acceptans för åtgärder som man själv kan tänka sig

För att införskaffa en bild av vad/vilka åtgärder allmänheten kan tänka sig att acceptera för att själva medverka till att bromsa klimatförändringen ställer vi följande frågor.

*”Klimatförändringen uppstår främst genom utsläpp av koldioxid bl.a. från hushållen. Vad av följande skulle **Du själv** kunna tänka Dig att göra för att minska utsläpp av koldioxid och bromsa klimatförändringen?”*

- Köra bil mindre?
- Köra långsammare, t.ex. 90 istället för 110 km/tim?
- Välja en mer miljövänlig bil nästa gång?
- Köpa energisnåla hushållsapparater nästa gång jag byter?
- Åka mer kollektivtrafik?
- Åka tåg istället för flyg om det är möjligt?
- Köra bil mer bränslesnålt s.k. ecodriving?
- Samåka mer till jobb och skola eller på fritid?

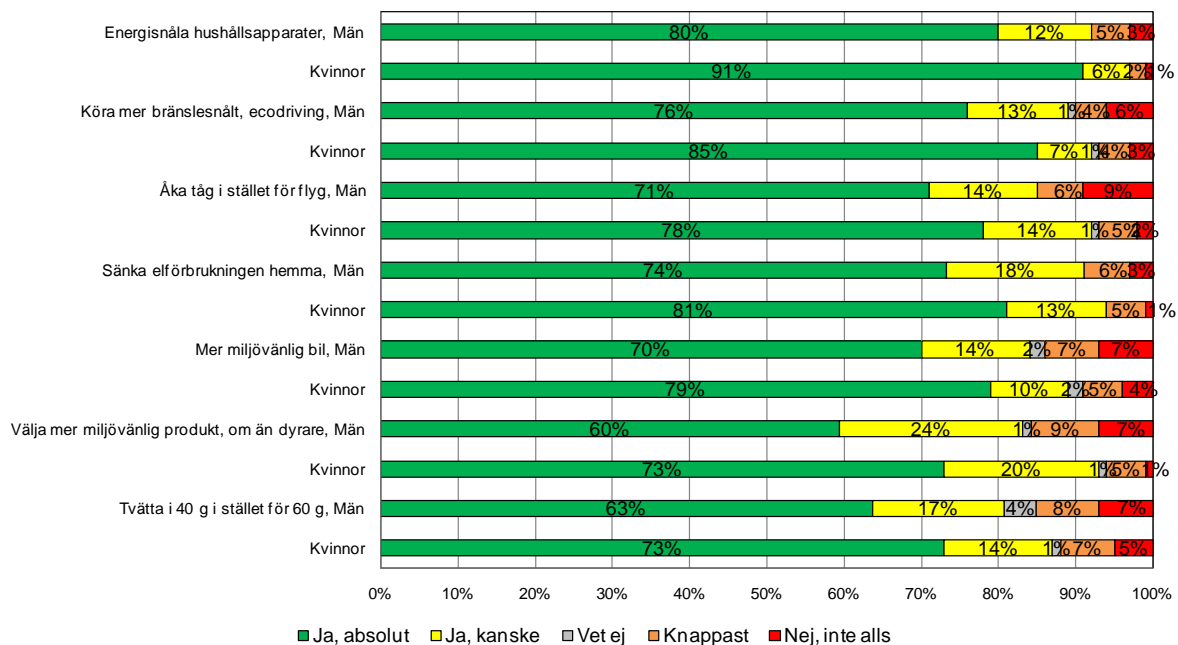
- i) Tvätta i 40 grader i stället för 60 grader?
- j) Sänka temperaturen inomhus?
- k) Sänka elförbrukningen i hemmet?
- l) Välja en mer miljövänlig produkt även om den är något dyrare?
- m) Byta till mer miljövänlig uppvärmning i hemmet?"

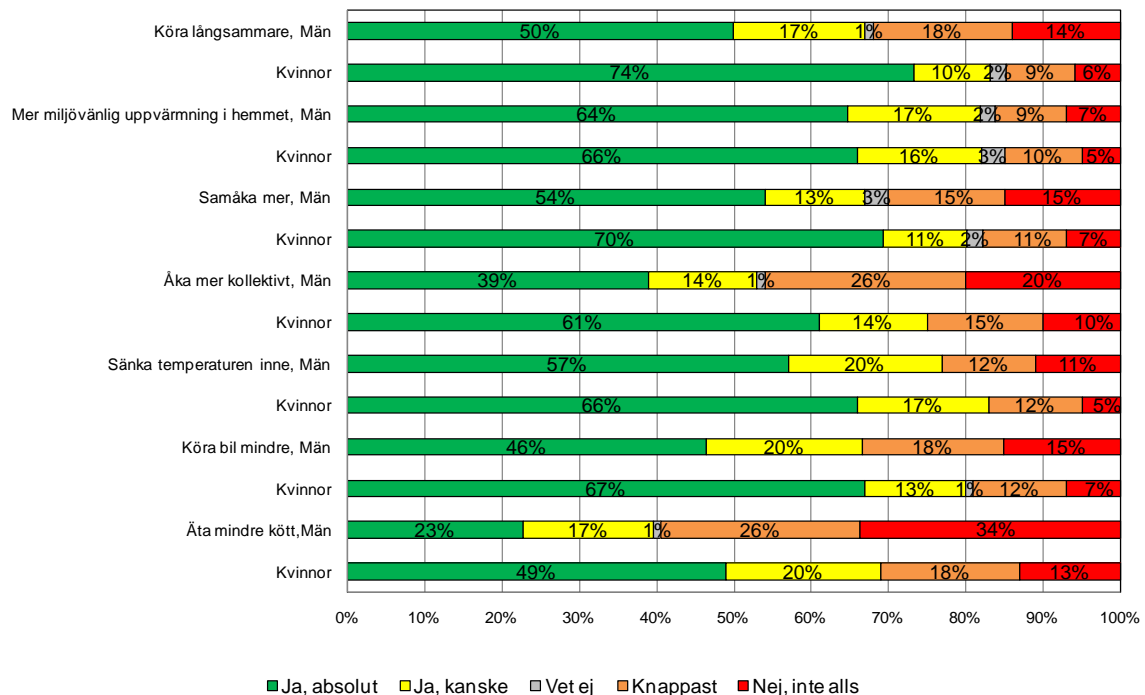
(Fråga 11, rapport 1)

Presentationen av detta frågeområde kommer att innefatta 2009 års resultat med fokus på signifikanta avvikelser mellan Män och Kvinnor.

### Vad av följande skulle Du kunna tänka dig att göra för att minska utsläpp av koldioxid?

Bas: Hört talas om Klimatförändringen (rapport 1)





### ➤ Energisnåla hushållsapparater

Kvinnor (97 procent) är mer benägna än Män (92 procent) när det kommer till villighet att bromsa utvecklingen med mer Energisnåla hushållsapparater.

### ➤ Köra bil mer bränslesnålt

Kvinnor (92 procent) är mer benägna än Män (89 procent) att Köra mer bränslesnålt med bilen.

### ➤ Sänka elförbrukningen

Kvinnor (94 procent) och Män (92 procent) är överens i denna fråga och tenderar att vara mycket villiga att Sänka elförbrukningen i hemmet.

### ➤ Tåg istället för flyg

Hel 92 procent av Kvinnorna menar att de kan ta Tåget istället för flyget och 85 procent av Männerna gör detsamma.



➤ **Välja en mer miljövänlig produkt**

Hela 93 procent av Kvinnorna och 84 procent av Männerna framhåller att de skulle kunna tänka sig att välja Mer miljövänliga produkter även om de är dyrare.

➤ **Tvätta i 40 grader istället för 60 grader**

Kvinnor (87 procent) svarar i större utsträckning än Män (80 procent) att de skulle kunna tänka sig att tvätta i 40 grader istället för 60 grader för att minska klimatpåverkan.

➤ **Mer miljövänlig bil**

Män (84 procent) och Kvinnor (89 procent) är relativt överens när det kommer till att köpa en mer miljövänlig bil.

➤ **Köra långsammare**

84 procent av Kvinnorna och 67 procent av Männerna svarar att de skulle kunna Köra långsammare för att minska påverkan på klimatet.

➤ **Mer miljövänlig uppvärmning**

Kvinnor (82 procent) och Män (81 procent) svarar på samma sätt även vad gäller att ha Mer miljövänlig uppvärmning.

➤ **Sänka temperaturen inomhus**

Kvinnor (83 procent) och Män (77 procent) har jämnstora andelar som svarar att de kan tänka sig att sänka temperaturen inomhus.

➤ **Samåka mer**

8 av 10 (81 procent) av Kvinnorna svarar att de kan Samåka mer vilket endast gäller för två tredjedelar (67 procent) av Männerna. Andelen som svarar att de inte skulle kunna tänka sig att Samåka mer för att bromsa klimatförändringen är 30 procent för Män och 18 procent för Kvinnor.

➤ **Köra bil mindre**

8 av 10 (80 procent) av Kvinnorna svarar att de skulle kunna tänka sig att Köra bil mindre, vilket endast gäller för 66 procent av männen.

➤ **Åka mer kollektivtrafik**

Tre fjärdedelar (75 procent) av Kvinnorna och 53 procent av Männen är villiga att Åka mer kollektivtrafik. Hela 46 procent av Männen framhåller att de inte vill Åka mer kollektivtrafik och 25 procent av Kvinnorna ger detta svar.

➤ **Äta mindre kött**

Hela 60 procent av Männen svarar att de **inte** skulle kunna tänka sig att Äta mindre kött, vilket gäller för 31 procent av Kvinnorna. Kvinnorna svarar istället i relativt stor utsträckning (69 procent) att de kan Äta mindre kött, vilket endast 40 procent av Männen kan tänka sig.

## 2.5 Opinionsförmedlare

Detta delkapitel redogör för den svenska allmänhetens intresse för information om klimatförändringen i media.

*”Klimatförändringen och frågor som påverkar förändringar i klimatet förekommer ofta i media. Hur intresserad är Du av att ta del av det som sägs och skrivs om detta i tidningar, radio eller TV?”*

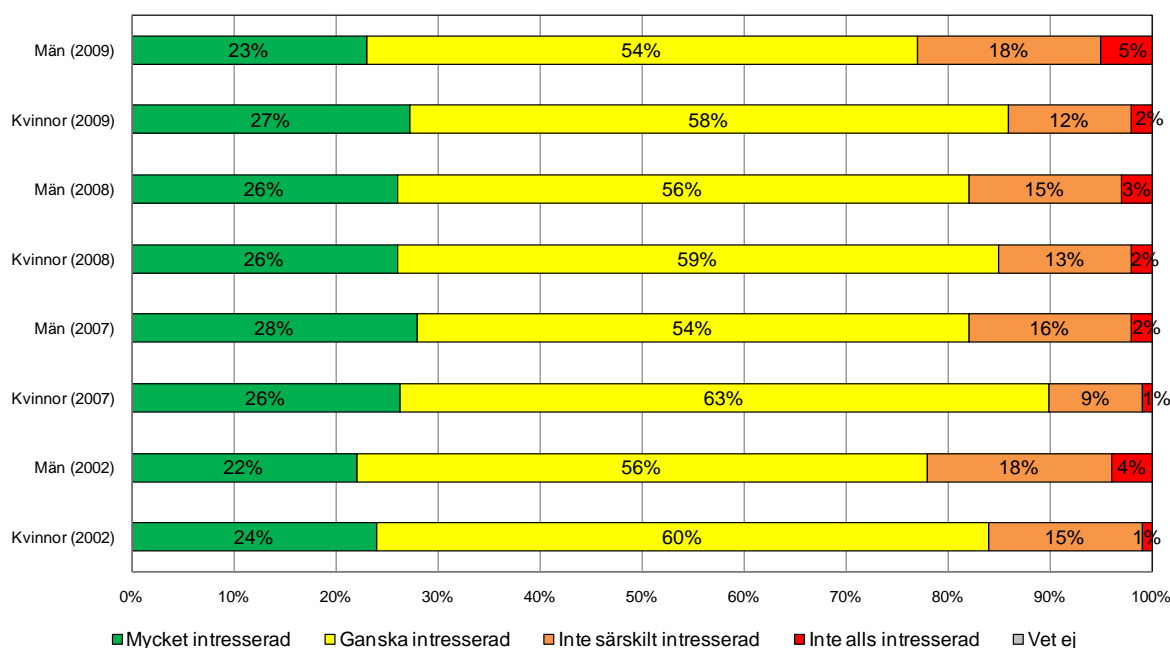
(Fråga 14, rapport 1)

85 procent av Kvinnorna svarar att de är intresserade av att ta del av klimatinformation via media, varav 27 procent svarar Mycket intresserade och 58 procent Ganska intresserade. Bland Män framhåller 77 procent att de är intresserade – 23 procent Mycket intresserade och 54 procent Ganska intresserade. 23 procent av Männen och 15 procent av Kvinnorna är således ointresserade av nyhetsförmedlingen av klimatrelaterade frågor.

Män upp till 29 år (50 procent) framhåller i signifikant låg grad att de är intresserade av informationsflödet av klimatnyheter. Kvinnor mellan 45-59 (89 procent) svarar i stor utsträckning att de är intresserade. Resultatet 2009 för både Män och Kvinnor stämmer väl överrens med resultatet för nollmätningen 2002.

### Hur intresserad är Du av att ta del av det som sägs och skrivs om klimatförändringen (växthuseffekten) i media?

Bas: Hört talas om klimatförändringen (rapport 1)



## 2.6 Företagens ansvar

I detta delkapitel undersöks hur allmänheten ser på företagens klimatarbete genom ett antal frågor som har anknytning till företagens arbete med klimatförändringen.

*”När Du köper varor eller tjänster, föredrar Du då att köpa dem från ett företag som Du vet arbetar för att begränsa klimatförändringen (växthuseffekten)?”*

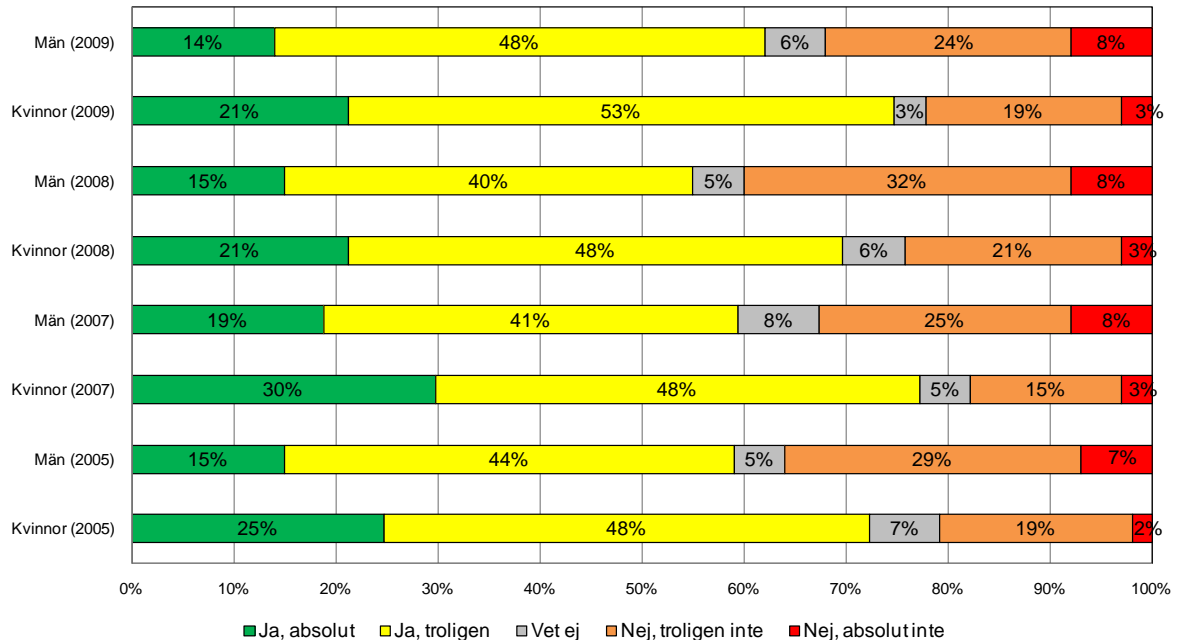
(Fråga 1, rapport 2)

Kvinnor (21 procent svarar Ja, absolut) tenderar att vara mer positiva än Män (14 procent) i den aktuella frågan. Kvinnor (3 procent) ger därtill i mindre grad än Män (8 procent) svaret Nej, absolut inte.

Andelen Kvinnor som svarar att de föredrar klimatvänliga varor har ökat sedan 2008 för att nu återigen ligga nära nollmätningen 2002 – från 69 procent 2008 till 74 procent 2009. Även Män visar en ökning sedan föregående mätning – från 55 procent 2008 till 62 procent 2009.

## Köpa varor från ett företag som arbetar för att minska klimatförändringen (växthuseffekten)

Bas: Samtliga (rapport 2)



Nästa fråga behandlar om allmänheten kan tänka sig att betala något mer för en vara som produceras för att begränsa klimatförändringen.

*”Skulle Du kunna tänka Dig att betala **något** mer, säg cirka 5 procent mer, för en vara eller en tjänst, om Du vet att företaget som producerar den, arbetar för att begränsa klimatförändringen (växthuseffekten)?*

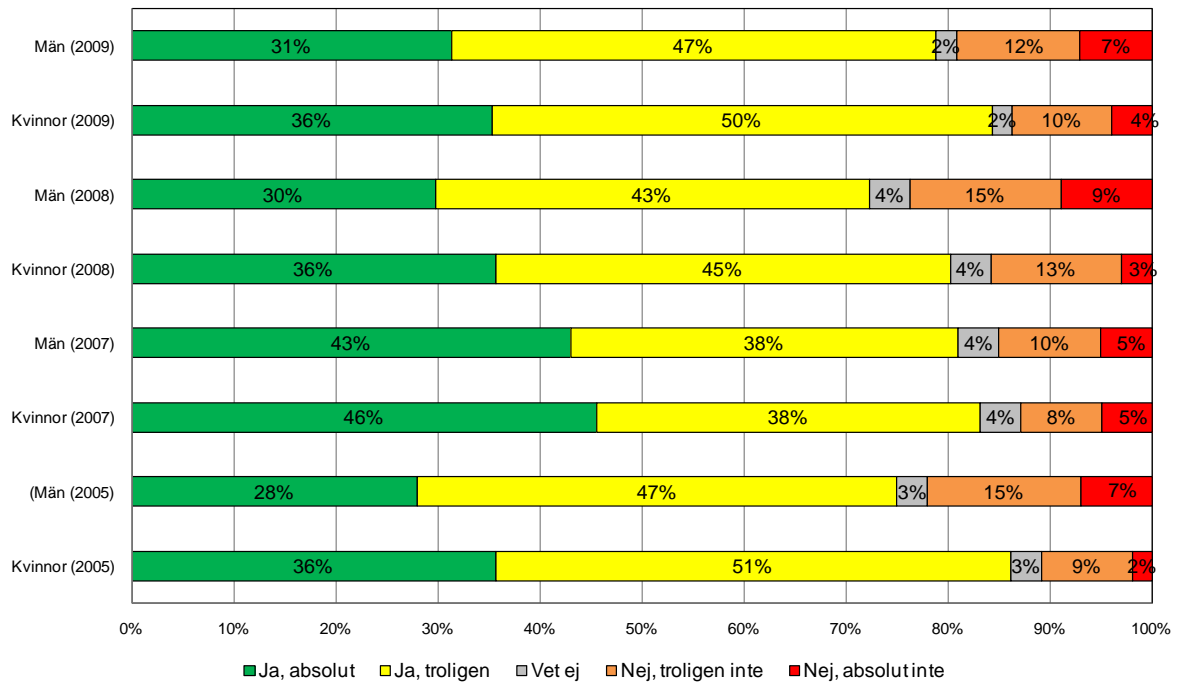
(Fråga 2, rapport 2)

Andelen som kan tänka sig att betala något mer för en vara eller tjänst är 86 procent bland Kvinnorna och 78 procent bland Männerna. Andelen som svarar Ja, absolut är 36 procent för Kvinnor och 31 procent för Män.

Resultatet 2009 visar att andelen Kvinnor (86 procent) som kan tänka sig att betala något mer är på samma nivå som under 2002 (87 procent). Männerna som svarar Ja har ökat marginellt under samma period – från 75 procent till 78 procent.

## Kan tänka sig att betala något mer

Bas: Samtliga (rapport 2)



Nästa fråga gäller framtiden, om allmänheten tror att det kommer att bli mer eller mindre viktigt för företagen att engagera sig i att minska utsläppen av växthusgaser.

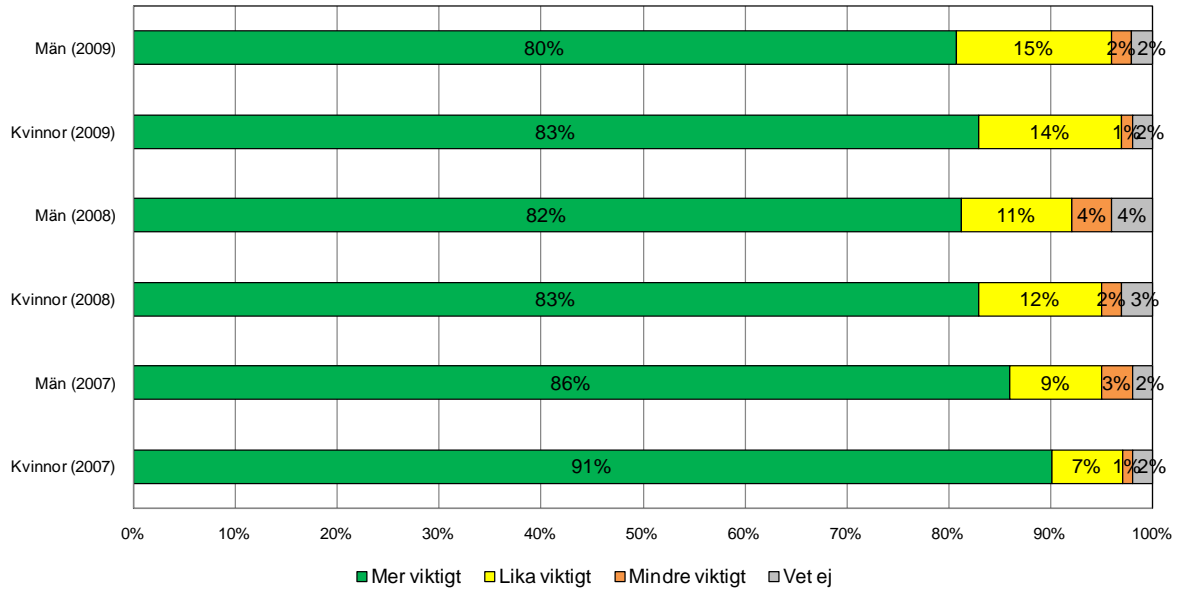
*”Tror Du att det, under de närmaste 5 – 10 åren, kommer att bli mer viktigt, mindre viktigt eller lika viktigt som idag, för företag att engagera sig i att minska utsläppen av växthusgaser?”*

(Fråga 3, rapport 2)

Kvinnor (83 procent) och Män (80 procent) svarar på samma sätt i denna fråga och en majoritet svarar att det kommer att bli Mer viktigt för företag att engagera sig i att minska eventuella utsläpp. Sedan 2007 går det att observera att andelen som svarar att det kommer att bli Mer viktigt har minskat något – från 91 till 83 procent för Kvinnor och från 86 till 80 procent för Män. Vidare svarar en signifikant låg andel av Män 65 år och äldre (67 procent) att det är Mer viktigt.

## Betydelsen för företag att engagera sig i att minska utsläppen av växthusgaser

Bas: Samtliga (rapport 2)



Nästa fråga behandlar hur allmänheten uppfattar företags marknadsföring i relation till deras arbete med att begränsa utsläpp av växthusgaser.

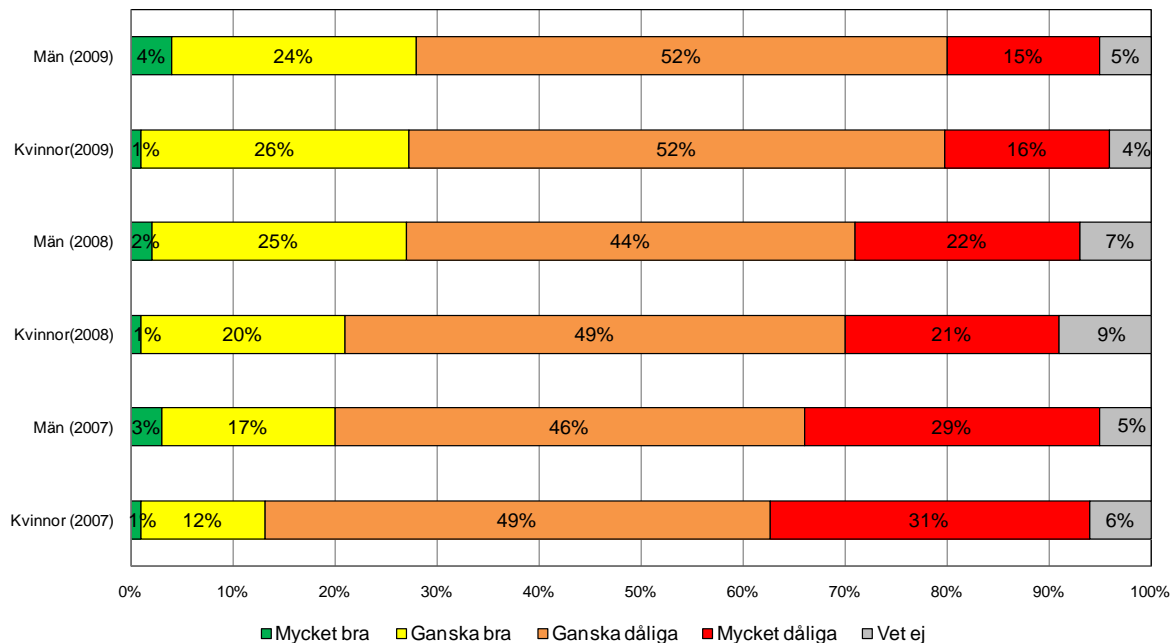
*”Tycker Du att företagen i sin marknadsföring av sina varor och tjänster är bra eller dåliga på att berätta vad de gör för att begränsa utsläppen av växthusgaser?”*

(Fråga 4, rapport 2)

Inkommet resultat 2009 visar att trenden med en ökande andel som tycker att företagen är bra på att berätta vad det gör för att begränsa utsläppen av växthusgaser fortsätter. Ökningen är tydligast för Kvinnor (från 13 procent 2007 till 27 procent 2009), men även Män uppvisar en positiv utveckling (från 20 procent 2007 till 28 procent 2009).

## Är företagen bra eller dåliga på att berätta vad de gör för att begränsa utsläppen av växthusgaser?

Bas: Samtliga (rapport 2)



Nästa fråga berör allmänhetens preferenser om utvecklingen av företagens kostnader för att släppa ut växthusgaser.

*”Tycker Du att kostnaderna för företagen att släppa ut växthusgaser ska ökas, minskas eller vara oförändrade, jämfört med idag?”*

(Fråga 6, rapport 2)

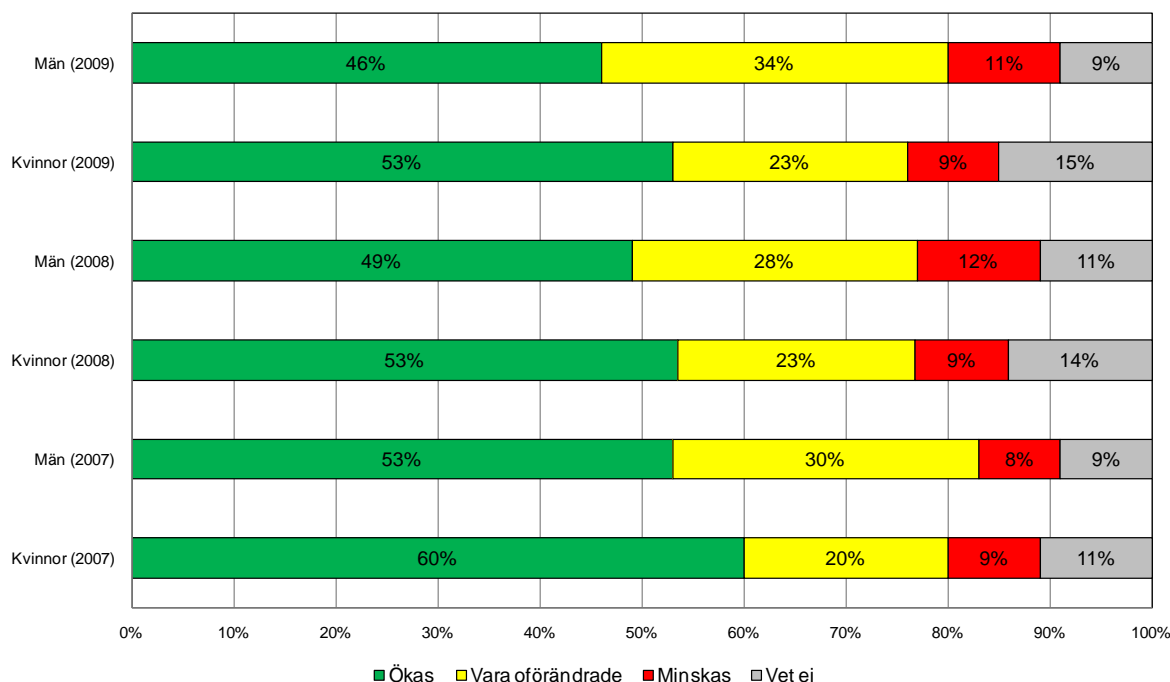
Denna frågeställning delar könen. Män (34 procent) tycker i stor utsträckning att kostnaderna ska vara oförändrade, medan Kvinnor (53 procent) i hög grad svarar att kostnaderna bör ökas. Det bör dock framhållas att det vanligaste svarsalternativet bland Män likväl är Ökas vilket 46 procent svarar. Därtill är det en stor andel av Kvinnorna (15 procent) som svarar Tveksam, vet ej.

En stor andel av Männerna mellan 30-49 år (56 procent) framhåller att de tycker att kostnaderna ska ökas medan en låg andel av Kvinnorna 65 år och äldre (42 procent) ger detta svar (genomsnittet är 49 procent).

Andel Kvinnor som ger svaret Ökas har minskat sedan 2007 – från 60 procent till 53 procent 2009. Även andelen Män som anser att kostnaderna för att släppa ut växthusgaser ska Ökas har minskat mellan 2007-2009 – från 53 till 46 procent.

### Företagens kostnader för att släppa ut växthusgaser

Bas: Samtliga (rapport 2)



## 2.7 Konsumtionsbeteende

De sju avslutande frågorna är hämtade från Omnibusundersökning nummer två. Den första frågan i detta delkapitel är formulerad för att undersöka hur klimatmedvetna den svenska allmänheten anser sig vara.

*”Ser Du dig själv som en person som är klimatmedveten?”*

(Fråga 1, rapport 3)

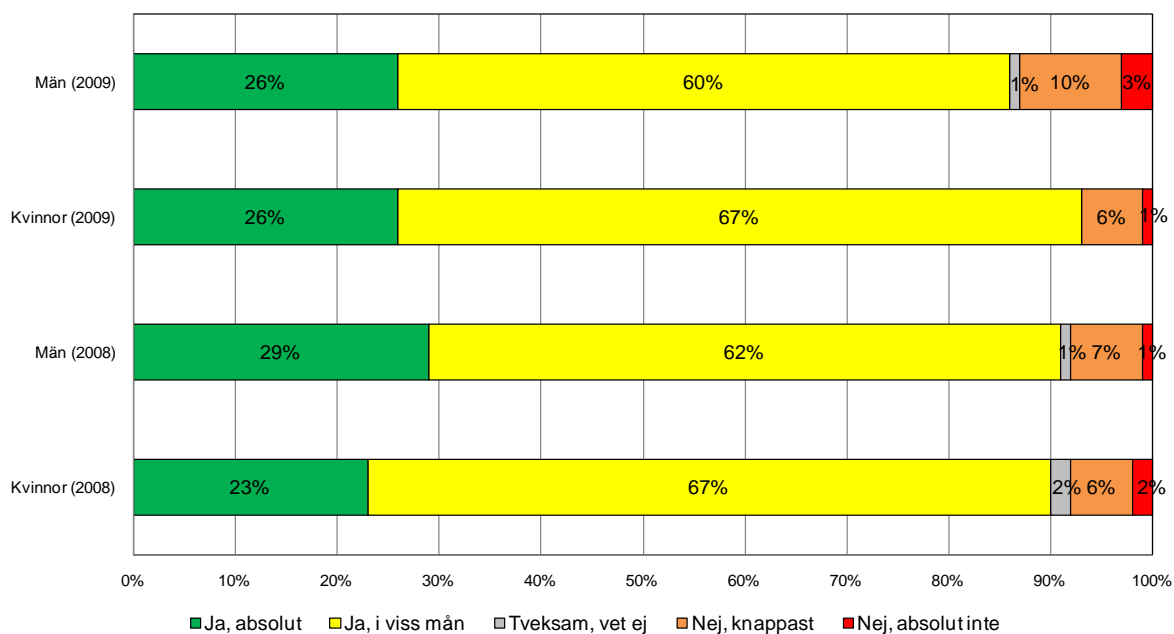
2009 år resultat visar att 93 procent av Kvinnorna anser att de är klimatmedvetna medan samma andel för Männerna är 86 procent. Vid jämförelse med resultatet från undersökningen 2008 har andelen som svarar Ja ökat bland Kvinnor (från 90 procent 2008 till 93 procent 2009) och minskat bland Män (från 91 procent 2008 till 86 procent 2009). Andelen som ger

svaret Nej, absolut inte har därtill ökat från en till tre procent bland Männerna under samma period.

Sett till ålder utmärker sig Män mellan 50-64 år (36 procent), Kvinnor mellan 50-64 år (32 procent) och Kvinnor 65 år och äldre (37 procent) genom att svara Ja, absolut i hög grad. Yngre Kvinnor upp till 29 år ger detta svar i signifikant låg grad (12 procent). Vidare svarar en relativt stor andel av Män 65 år och äldre (7 procent) att de absolut inte ser sig själva som klimatmedvetna.

### Ser Du Dig själv som en klimatmedveten person?

Bas: Samtliga (rapport 3)



Nästa fråga är ställd för att undersöka om allmänheten får dåligt samvete genom att agera på ett sätt som medför negativ klimatpåverkan.

*”Händer det att Du får dåligt samvete när du gör saker som Du tror påverkar klimatet negativt?”*

(Fråga 2, rapport 3)

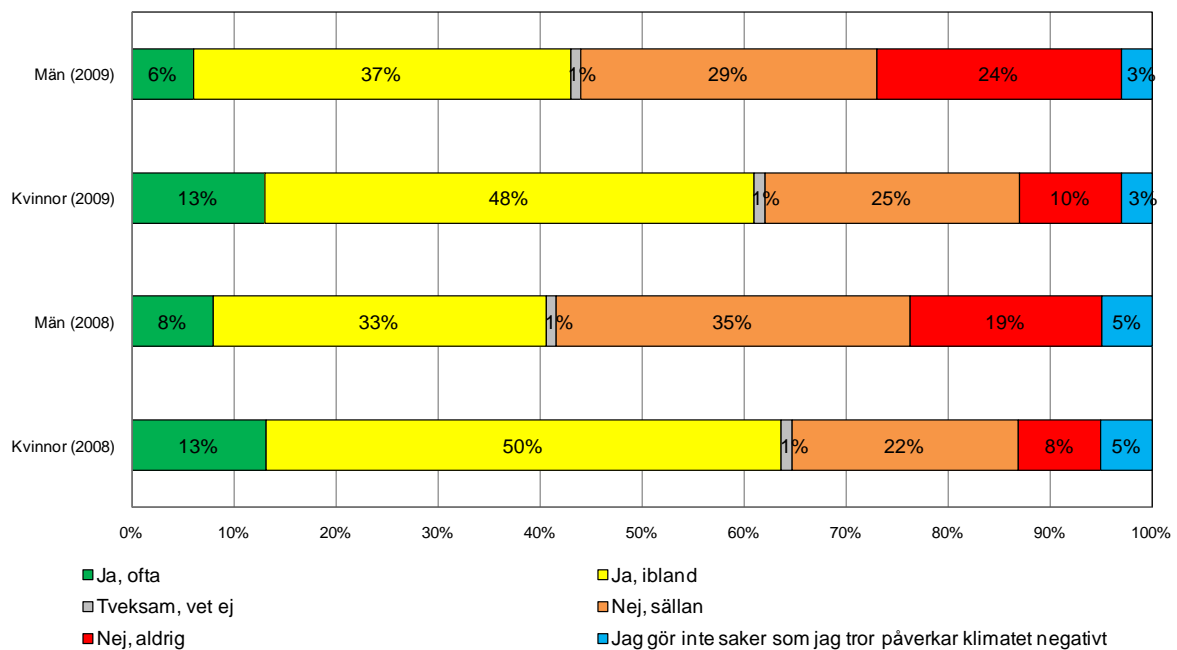
Resultatet för undergrupperna visar att Kvinnor (61 procent svarar Ja) i större utsträckning än Män (43 procent) har dåligt samvete när de gör saker som har negativ påverkan på klimatet. Sedan 2008 har andelen som svarar Ja minskat marginellt bland Kvinnorna (från 63 procent 2008 till 61 procent 2009). Männerna redovisar istället en mindre ökning bland de som svarar Ja (från 41 procent 2008 till 43 procent 2009). Vidare svarar fler Män (24 procent) än

Kvinnor (10 procent) att de aldrig får dåligt samvete när de agerar på sätt som kan medföra negativ utveckling. Andelen som 2008 svarade att de inte gör saker som påverkar klimatet negativt har minskat från fem till tre procent för båda könen.

En tredjedel (33 procent) av Männen 65 år och äldre och 16 procent av Kvinnorna i samma ålder svarar att de aldrig får dåligt samvete.

### Händer det att Du får dåligt samvete när Du gör saker som Du tror påverkar klimatet negativt?

Bas: Samtliga (rapport 3)



Nästa fråga behandlar umgänge och om det är viktigt eller oviktigt bland personer man umgås med att tänka på hur ens beteende och agerande påverkar klimatet.

*”Är det viktigt eller oviktigt bland personer du umgås med, att man är medveten om och tänker på sin påverkan på klimatet?”*

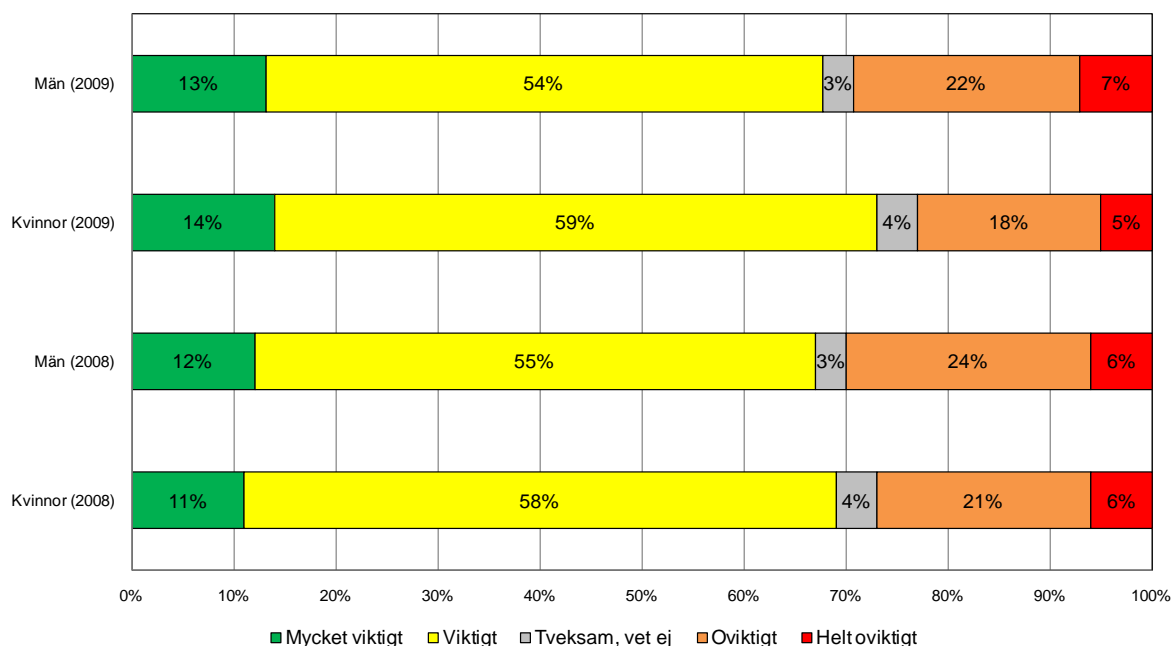
(Fråga 3, rapport 3)

Undersökningen 2009 visar att det inte finns några större skillnader mellan Män (67 procent svarar viktigt) och Kvinnor (73 procent) vad gäller huruvida den egna klimatpåverkan är viktig eller ej i umgängeskretsen. I relation till undersökningen 2008 har inga större förändringar registrerats.

Män mellan 50-64 år (19 procent) är tillsammans med Kvinnor 65 år och äldre (21 procent) de som ger svaret Mycket viktigt i störst utsträckning

### Är frågan om den egna klimatpåverkan viktig eller oviktig i Din umgängeskrets?

Bas: Samtliga (rapport 3)



Nästföljande fråga gäller om svenskarna har gjort något i sitt vardagsliv för att minska sin påverkan på klimatet. Frågan är formulerad som en huvudfråga med fyra tillhörande delfrågor.

*”Har Du gjort något i Ditt vardagsliv för att minska Din påverkan på klimatet under de senaste två åren, till exempel när det gäller...?”*

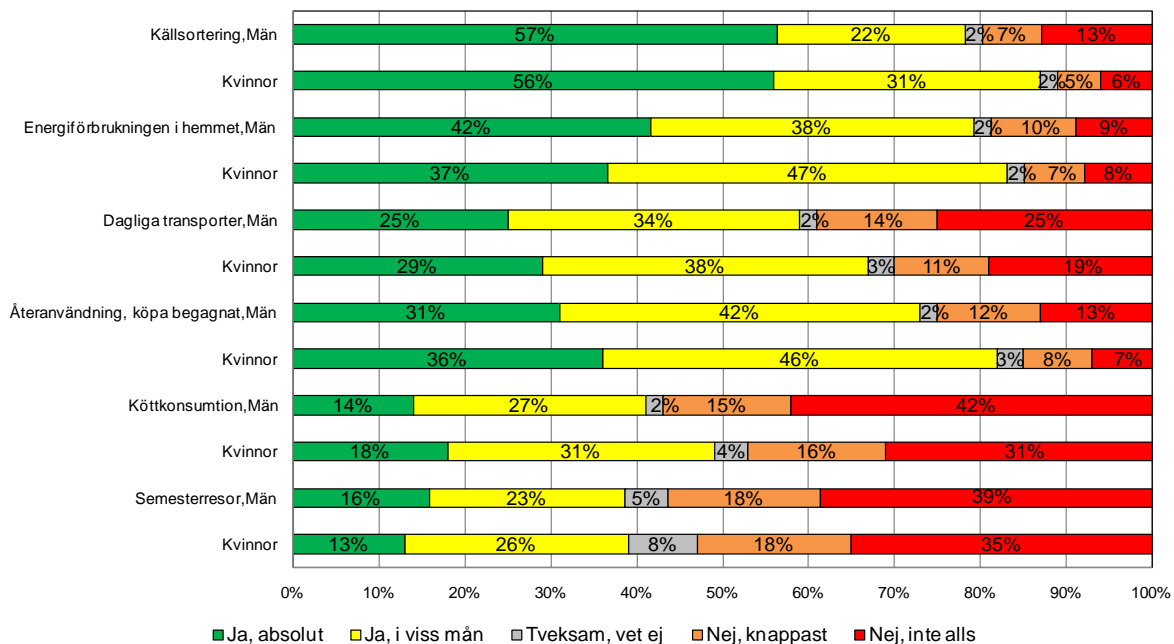
(Fråga 4, rapport 3)

2009 års undersökning visar att Kvinnor svarar Ja i större utsträckning än Män i samtliga frågor/områden. Kvinnor (87 procent svarar Ja) framhåller att de har gjort mer för att minska sin klimatpåverkan genom Källsortering än vad män (79 procent) gör. Vidare svarar fler Kvinnor (84 procent) än Män (80 procent) att de minskat Energiförbrukningen i hemmet. Inkomna svar för allmänhetens vanor vad gäller dagliga transporter visar att Kvinnor (67 procent) återigen gör mer än vad Män (59 procent) gör. Fortsättningsvis framhåller fler

Kvinnor (82 procent) än Män (73 procent) att de Återanvänder mer saker. Kvinnor (49 procent) som har minskat sin köttkonsumtion är därtill lägre än bland Männerna (41 procent). När det kommer till Semesterresor är andelen som svarar Ja lika mellan könen (39 procent).

### Har Du gjort något för att minska Din klimatpåverkan vad gäller följande områden?

Bas: Samtliga (rapport 3)



Följande fråga berör frågeställning kring svenskarnas medvetenhet kring deras egna val att välja mer klimatvänliga produkter eller tjänster.

*”Hur ofta gör Du det faktiska valet att välja en produkt eller tjänst som Du tror har en mindre negativ påverkan på klimatet”*

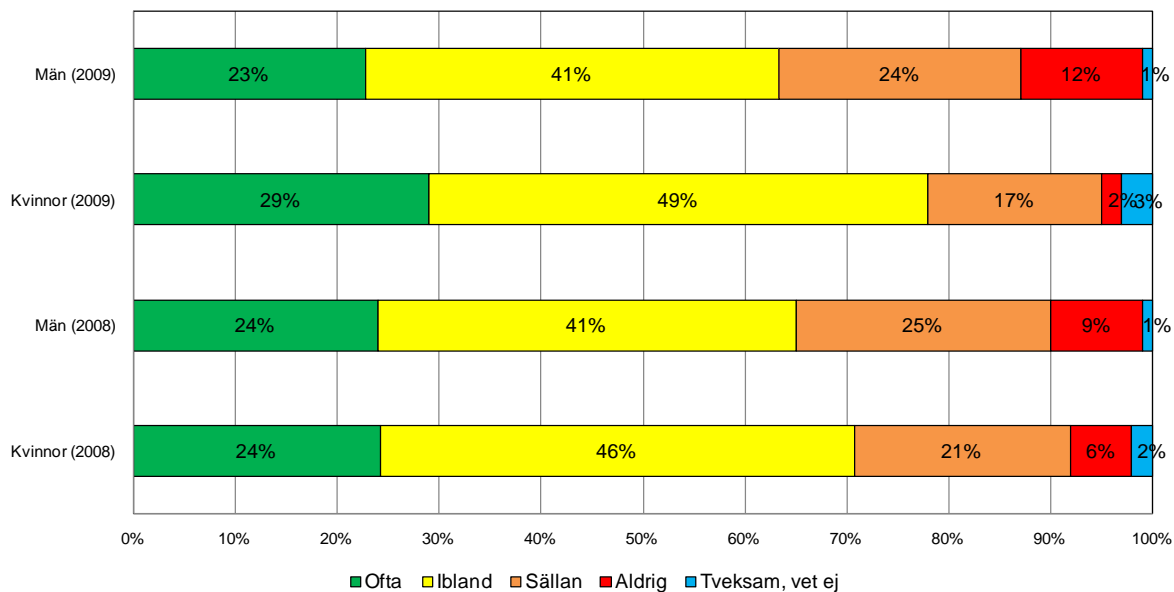
(Fråga 5, rapport 3)

2009 framhåller Kvinnor (29 procent Ofta, 49 procent Ibland, 17 Sällan och två procent Aldrig) mer positivt instämmande svar än Män (23 procent Ofta, 41 procent Ibland, 24 Sällan och 12 procent Aldrig). 2008 svarade Kvinnor (70 procent) i något högre utsträckning än Män (65 procent) att de Ofta eller Ibland väljer en produkt som de tror har mindre negativ påverkan på klimatet. Andelen Kvinnor som svarar Ofta eller Ibland har således ökat sedan 2008 och för Män har andelen minskat.

Män (30 procent) och Kvinnor (39 procent) mellan 50-64 år ger svaret Ofta i hög grad, vilket inte är fallet för Kvinnor 65 år och äldre (18 procent). Vidare ger en femtedel (22 procent) av Männerna upp till 29 år svaret Aldrig.

### Hur ofta väljer Du en produkt eller tjänst som Du tror har mindre klimatpåverkan?

Bas: Samtliga (rapport 3)



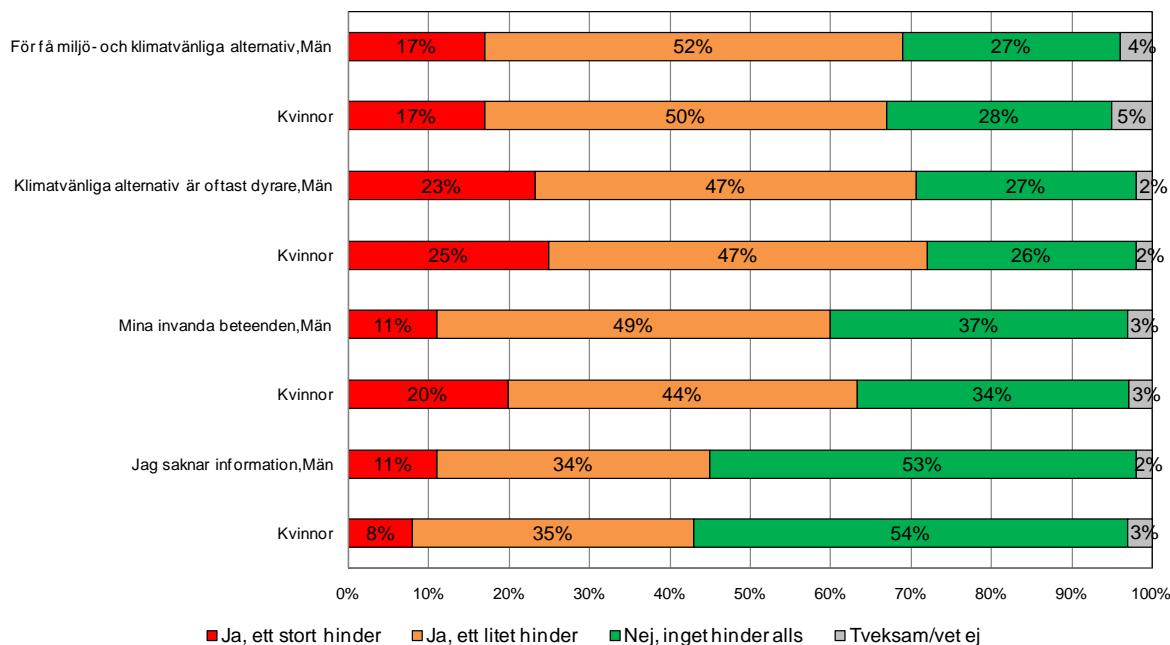
För att undersöka vilka hinder den svenska allmänheten förknippar med att leva på ett mer klimatvänligt sätt ställer vi följande fråga.

*”Du får nu några frågor om vad som kan hindra Dig från att leva på ett sätt som minskar Din klimatpåverkan?”*

(Fråga 6, rapport 3)

Kvinnor och Män har likartade svarsmönster vid flertalet av de aktuella frågeområdena. Kvinnor (20 procent) anser dock i högre utsträckning än Män (11 procent) att deras invanda beteenden utgör ett stort hinder. Vidare svarar något fler Män (11 procent) än Kvinnor (8 procent) att bristande information är ett stort hinder för att leva på ett sätt som minskar klimatpåverkan. Andelen Män (23 procent) är därtill lägre än andelen Kvinnor (25 procent) som svarar att dyrare klimatvänliga alternativ utgör ett stort hinder.

**Vad kan hindra Dig från att leva på ett sätt som minskar Din klimatpåverkan?  
Bas: Samtliga (rapport 3)**



Avslutningsvis ställer vi en fråga angående hur allmänheten önskar få information om hur de kan minska sin påverkan på klimatet.

*”Ökad kunskap kan bidra till att allmänheten minskar sin klimatpåverkan, exempelvis genom att minska sin energianvändning. Hur vill Du få information från myndigheter om hur Du kan minska Din påverkan på klimatet?”*

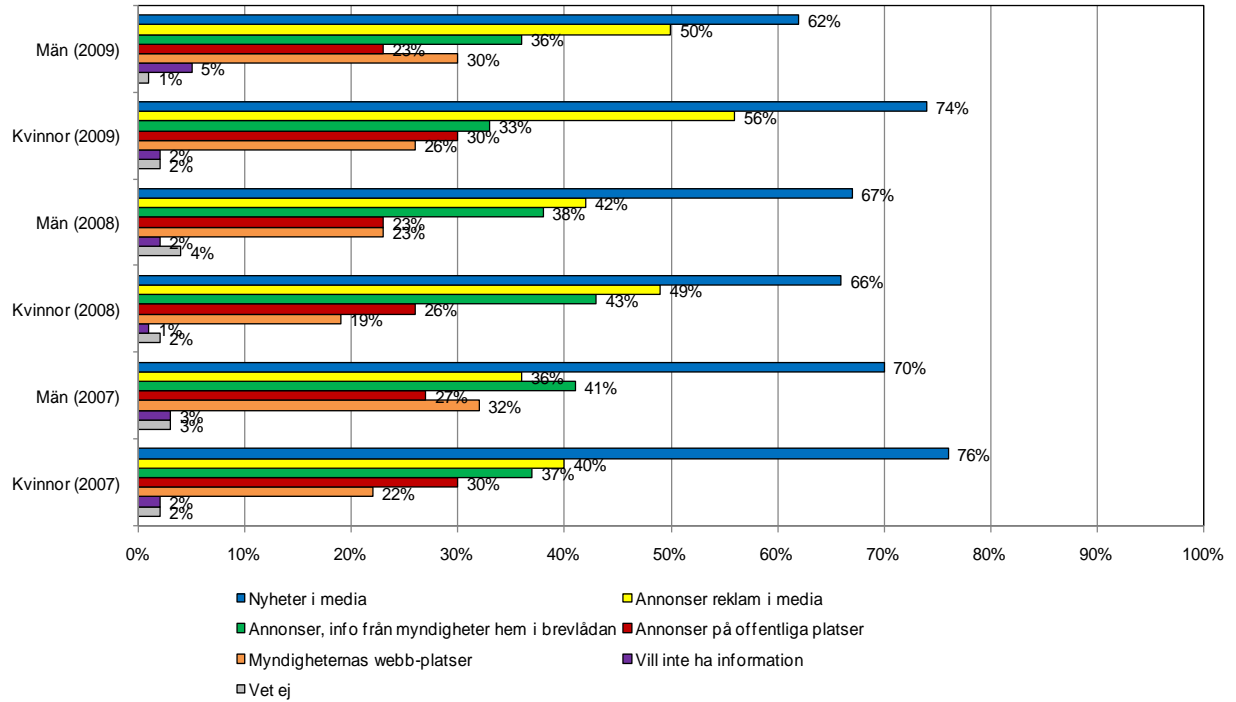
(Fråga 7, Rapport 3)

Det vanligaste svaret 2009 är att svenskarna vill få information via Nyheter i media – 62 procent av Männerna och 74 procent av Kvinnorna ger detta svar. Hälften av både Männerna (50 procent) och Kvinnorna (56 procent) framhåller att de vill få information via reklam och annonser via media. Det tredje vanligaste svaret i det aktuella sammanhanget är information och brev från myndigheter.

Vid jämförelse över tid kan det konstateras att andelen som svarar att de vill ha information via Nyheter i media har minskat sedan mätningen 2007 – från 70 procent till 62 procent för Männerna och från 76 procent till 74 procent för Kvinnor. Svartalernativet Annonser och reklam i media har istället fått en ökad andel sedan 2007 – från 36 procent till 50 procent för Män och från 40 procent till 56 procent för Kvinnor.

## Hur vill Du få information om hur Du kan minska Din påverkan på klimatet?

Bas: Samtliga (rapport 3)



### 3. SAMMANFATTNING

På uppdrag av Naturvårdsverket har ARS Research genomfört denna undersökning om män och kvinnors kunskaper och attityder till klimatförändringen (växthuseffekten). Föreliggande studie har givet intressanta insikter om skillnader mellan män och kvinnor angående deras syn på klimatproblematiken och hur dessa skillnader har förändrats över tid. Resultatet för 2009 års undersökning kommer i detta kapitel att sammanfattas.

Årets undersökning visar att kvinnor genomgående ger mer positivt instämmande svar än män. Det kan också konstateras att det skett en rad förändringar över tid. Bland annat har andelen för både män (från 55 procent 2002 till 65 procent 2009) och kvinnor (från 70 procent 2002 till 79 procent 2009) som anser att det är viktigt att göra något åt klimatförändringen ökat med cirka 10 procent. Årets undersökning visar också att det förekommer åldersrelaterade skillnader, där medelålders svenskar tenderar att vara mer positivt inställda i relation till de yngre (upp till 29 år) och de äldre svenskarna (60 år och äldre). Avvikelser förekommer, men svarsmönstret gäller.

98 procent av kvinnorna och 93 procent av männen anser att det är viktigt att något görs för att bromsa den negativa utvecklingen med klimatet. Vidare menar 82 procent av kvinnorna och 73 procent av männen att det är troligt med varmare somrar och vintrar. Kvinnor (80 procent) framhåller i större utsträckning än män (65 procent) att det är troligt att havsytan stiger, och hela 94 procent av kvinnorna och 85 procent av männen svarar att det är troligt att det är vanligare med översvämningar och stormar.

När det kommer till personligt agerande och dess betydelse för att minska klimatpåverkan tenderar kvinnor återigen att svara Ja i större utsträckning än män. Kvinnor (87 procent svarar Ja) framhåller att de har gjort mer för att minska sin klimatpåverkan genom Källsortering än vad män (79 procent) gör. Vidare svarar fler kvinnor (84 procent) än män (80 procent) att de minskat Energiförbrukningen i hemmet. Inkomna svar för allmänhetens vanor vad gäller dagliga transporter visar att kvinnor (67 procent) återigen gör mer än vad män (59 procent) gör. Försättningsvis framhåller fler kvinnor (82 procent) än män (73 procent) att de Återanvänder mer saker. Kvinnor (49 procent) som har minskat sin köttkonsumtion är därtill högre än bland män (41 procent). När det kommer till val av Semesterresor är andelen som svarar Ja lika mellan könen (39 procent).

När de svenska männen och kvinnorna får ta ställning till några områden som de själva skulle kunna minska för att personligen bidra till att bromsa den negativa utvecklingen kan det konstateras att svenskarna i mycket hög grad är villiga att använda mer Energisnåla



hushållsapparater (97 procent av kvinnorna och 92 procent av männen svarar Ja), Köra bil mer bränslesnålt (92 procent av kvinnor och 89 procent för män), och Sänka elförbrukningen (94 procent av kvinnorna och 92 procent av männen). Mindre villiga är den svenska allmänheten att Köra bil mindre (80 procent av kvinnorna och 66 procent av männen), Åka mer kollektivtrafik (75 procent av kvinnorna och 53 procent av männen), och Äta mindre kött (69 procent av kvinnorna och 40 procent av männen).

När män och kvinnor ger svar på vad som är orsaken till klimatförändringen svarar hälften av kvinnorna (53 procent) att olika sorters avgaser är orsaken, 42 procent menar att orsaken ligger i koldioxidutsläpp och en fjärdedel (24 procent) svarar att problematiken beror på miljö- och luftföroreningar. Svansandelarna för män är 40 procent för avgaser, 39 procent framhåller koldioxidutsläpp och 19 procent betonar miljö- och luftföroreningars roll.

De samhällsområden (branscher) som allmänheten anser har störst klimatpåverkan är vägtransporter (92 procent av kvinnorna och 85 procent av männen svarar att det Bidrar) och flyg/flygtransporter (90 procent av kvinnorna och 87 procent av männen). Mindre negativa (svarar bidrar ringa eller inte alls) är allmänheten till kärnkraftsindustrin (42 procent av kvinnorna och 72 procent av männen) och tåg/tågtransporter (63 procent av kvinnorna och 76 procent av männen).

Kvinnor (74 procent svarar Ja) framhåller vidare i större utsträckning än män (62 procent) att de köper varor från företag som agerar klimatvänligt. Andelen som kan tänka sig att betala något mer för en vara eller tjänst är 86 procent bland kvinnorna och 78 procent bland männen. Vad gäller betydelsen för företag att engagera sig i att minska eventuella utsläpp är män och kvinnor någorlunda samstämmiga – kvinnor (83 procent svarar Mer viktigt) och män (80 procent). Därtill framhåller kvinnor (61 procent svarar Ja) i större utsträckning än män (43 procent) att de har dåligt samvete när de gör saker som har negativ påverkan på klimatet.

Avslutningsvis kan det klargöras att det finns skillnader mellan män och kvinnor vad gäller attityder och kunskaper om klimatförändringen. 2009 års resultat tyder på att svenska kvinnor generellt är mer klimatvänligt inställda än svenska män.

**ARS Research AB**

STOCKHOLM 2009-10-21

Michael Söderström

Jonas Norén